

OTDK- dolgozat

2014

**Hogyan válasszunk gyermekcipőt? - Gyermek lábbelik
megfelelőségértékelése**

**How should we choose children's shoes? - the valuation of the quality of
children's shoes**

Kézirat lezárása: 2014.12.17.

TARTALOMJEGYZÉK

1	Bevezetés	1
2	A cipőviselés és - kiválasztás szerepe és veszélyei.....	3
2.1	Történelmi áttekintő	3
2.2	Ortopédiai háttér	6
3	Gyermekcipők megfelelőség értékelése.....	10
3.1	A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóságnál szerzett tapasztalatok	10
3.1.1	Mechanikai és Villamos Laboratórium	11
3.1.2	Élelmiszer és Vegyipari Laboratórium	13
3.2	Gyermekcipőkre alkalmazható jogszabályok	14
3.2.1	Alkalmazható jelölések és jelentéseik	17
3.3	Elmúlt évek statisztikái a vizsgált gyermek lábbelikről	19
3.3.1	Következtetések az eredményekből	22
4	Saját kutatások	24
4.1	Saját adatgyűjtés a Magyarországon forgalmazott termékekről.....	24
4.2	Kiválasztott, veszélyesnek tekintett cipők vizsgálata.....	30
4.2.1	A kínai üzletben vásárolt cipő bemutatása	31
4.2.2	A Kínai áruházból kiválasztott lábbeli kockázatelemzése	32
4.2.3	A cipőboltban vásárolt lábbeli bemutatása.....	35
4.2.4	A cipőboltból kiválasztott lábbeli kockázatértékelése	37
4.3	Kérdőív: a szülők tudatossága gyerek lábbeli vásárlását illetően.....	39
4.3.1	Kérdőív kiértékelése	40
5	Összefoglalás	47
6	Mellékletek, függelékek.....	53
6.1	Vizsgálati jegyzőkönyvek.....	53
6.1.1	Kínai üzletben vásárolt, fekete lánykacipőről készített vizsgálati jegyzőkönyv	53

6.1.2	Cipőboltban vásárolt, lányka félcipő gombjáról készített vizsgálati jegyzőkönyv	56
6.1.3	Cipőboltban vásárolt, lányka félcipő márkajelölő címkéjéről készített vizsgálati jegyzőkönyv	59
6.2	Kérdőív	62

TÁBLÁZAT ÉS ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: Római gladiátor.
2. ábra: Duplafejes Fagus kaptafamarógép /1950/.
3. ábra: Lábbetegségek.
4. ábra: Megfelelő kialakítású gyermek lábbeli.
5. ábra: Erőmérőre erősített körömsablon.
6. ábra: Kis alkatrész vizsgáló henger.
1. táblázat: A gyermek lábbelik laboratóriumi vizsgálattal egybekötött ellenőrzése.
- 7-8. ábra: A cipőkön megtalálható, anyagra vonatkozó piktogramos jelölések.
2. táblázat: A gyermek lábbelik méretmegadása.
9. ábra: Évekre levetített RAPEX listás termékek db száma (n=125).
10. ábra: Évekre levetített RAPEX listás termékek veszélyességének okai és előfordulásuk (n=125).
11. ábra: Veszélyesnek ítélt gyermeklábbeli típusok (n=125).
12. ábra: A veszélyesnek ítélt gyermek lábbelik származási helye (n=125).
13. ábra: A veszélyesnek ítélt gyermek lábbelik problémájának oka (n=125).
3. táblázat: A fővárosi cipőboltok, ruházati üzletek és kínai áruházak kínálatának vizsgálatára készített táblázat.
14. ábra: Felhasználó életkori besorolása (n=26).
15. ábra: Cipő típusa (n=26).
16. ábra: A cipő részeinek anyaga (n=26).
17. ábra: Cipő kialakítása (n=26).
18. ábra: Kézzel eltávolítható részek (n=26).
19. ábra: Kínai áruházban vásárolt gyermeklábbeli.
20. ábra: Kínai gyermekcipőn végzett húzóvizsgálat.
21. ábra: A cipőboltban vásárolt lányka cipő.
22. ábra: Cipőboltban vásárolt gyermekcipőn végzett húzóvizsgálat.
23. ábra: A cipőboltban vásárolt gyermekcipő márkajelölő címkéjén végzett húzóvizsgálat.
24. ábra: Az ismert és megvásárolt gyermeklábbeli márkák közti kapcsolat (n=56).
25. ábra: Mennyire tartja Ön fontosnak a gyermekcipő orrlekerekítését (n=56)?
26. ábra: Mennyire tartja Ön fontosnak a gyermeklábbeli díszítettségét (n=56)?
5. táblázat: Összefüggések.
27. ábra: Cipővásárlás helyszínei (n=56).

28. ábra: A cipőválasztásos teszt eredménye (n=56).

1 BEVEZETÉS

A bennünket körülvevő világ rohamosan fejlődik. Léptékét a generációk gyorsuló életkorbeli- és testi változásai is jelzik. Ezt a jelenséget az akceleráció¹ fogalma írja legjobban körül, amely szerint a XX. században a testi fejlődés, növekedés általánosan felgyorsuló tendenciát mutatott, ami nem társult érzelmi, illetve pszichológiai fejlődéssel.

A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóságnál töltött tanulmányi gyakorlatom keretén belül találkozhattam számtalan hibás termékkel. Műszaki cikkekkel, gyermekjátékokkal és még sorolhatnám a vizsgált tárgyak hosszú listáját. Érdeklődésemet mégis a gyermekekkel kapcsolatos termékek keltették fel. Amint már említettem, körülöttünk állandóan változik a világ, és a gyermekek is gyorsan fejlődnek. Ezért döntöttem úgy, hogy TDK dolgozatomban a gyermekek testi fejlődése és az ezt segítő ruházati eszközök (főként a gyermek lábbelik) kialakításáról fogok értekezni. Mindemellett tudom, hogy több fontos feltétele van az egészséges gyarapodásnak. Az agy megfelelő működéséért többek között a friss levegő, a mentális fejlesztési technikák és a nevelés felel. A szerveket a megfelelő táplálkozás, a helyes testtartás és a mozgás tartja egészségesen. A lábfej, a csípő és a gerinc fejlődését pedig nagymértékben befolyásolja a lábbeli minősége és felépítése.

Bár a fejlődés irányának szerves részét képezik a gyermekkorban viselt lábbelik is, a szülők és/ vagy vásárlók rendszerint nincsenek tisztában az alapvető fogyasztóvédelmi jogaikkal sem. Sőt ritkán gondolnak a biztonságra, ha boltban vásárolnak egy terméket, bízva abban, hogy az üzlet csak megfelelő termékeket forgalmaz. Ez azt jelenti, hogy nem rendelkeznek olyan ismeretekkel és eszközökkel, amelyek alapján meg tudnák ítélni a termékek minőségét. Természetesen nem lehet az ember mindentudó. Azonban mivel a gyermekcipőkre még csak nincsenek szabványok sem az Európai Unió jogszabályrendszerben, mert nehéz tényleges adatokat felmutatni a cipő kialakításának ortopédiai hatásairól, ezért legfőbb célom a figyelemfelhívás. Fontos, hogy a vásárlók tisztában legyenek a bébi és a tipegő cipők szükséges ismérveivel, kialakításának valószínűsített hatásaival és a veszélyforrásaival.

Természetesen ez a téma, merőben összetett, hiszen érdekeltérés van a gyártói és fogyasztói oldalon. A gyártók fő célja a profit termelése. Vizsgáljuk ezt a helyzetet a gyermekcipők gyártásának tükrében. Mondjuk, hogy a gyártó törekszik minél olcsóbb alapanyagból, minél egyszerűbb technológiával és minél jobb marketinggel a piacra bocsájtani gyermekeknek

---

¹ Akceleráció fogalma: http://www.kislexikon.hu/akceleracio_a_a.html (Letöltés: 2014-08-25)

szánt terméket, termékeket. Mit gondol? Minőségi termék fog születni a gyártásból, amikor már leginkább csak profitorientált a cég, akkor nem jellemző a minőségi termék gyártása? Kijelenthetem, hogy irreleváns, amikor nem megfelelő ráfordítással jó terméket akarnak előállítani. Nézzük ezzel szemben a fogyasztók elvárásait. A boltokban megvásárolható termék legyen az esztétika szempontjainak megfelelő, ergonomikus kialakítású, nagy színválasztékban kapható és még az ára is legyen kedvező. Általában mindenki így vásárol: olcsón szeretne magas színvonalú termékhez hozzájutni. Mit gondol Ön? Emellett oda kell figyelnie egy fogyasztónak másra is, amikor gyermekeknek készített terméket vásárol? Vajon Ön tudatosan vásárol? Ezekre a kérdésekre keresem a választ dolgozatomban.

Mielőtt alaposabban írnék a bevezetőben elhangzottakról, fontosnak tartom egyes fogalmak rövid definiálását az egyértelműség érdekében. Ezek a definíciók megtalálhatók mindenki számára a Netjogtár internetes oldalon a jogszabálykeresőben az alábbi címeken: az 1997. évi CLV. törvényben a fogyasztóvédelemről és a 2012. évi LXXXVIII. törvényben a termék piacfelügyeletéről.

„Fogyasztó: az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységi körén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy, aki árut vesz, rendel, kap, használ, igénybe vesz, vagy az áruval kapcsolatos kereskedelmi kommunikáció, ajánlat címzettje.

Minőség: a termék, tevékenység (folyamat), szervezet vagy ezek kombinációja olyan jellemzőinek összessége, amelyek befolyásolják azon képességét, hogy meghatározott és elvárt igényeket kielégítsen.

Veszély: lehetséges ártalomforrás.

Piacfelügyelet: a hatóságok által végzett tevékenység és hozott intézkedések annak biztosítása érdekében, hogy a termékek megfeleljenek a vonatkozó közösségi harmonizációs jogszabályokban megállapított követelményeknek, illetve, hogy ne jelentsenek veszélyt az egészség, a biztonság, vagy közérdek bármilyen más elemének szempontjából.

Visszahívás: minden olyan intézkedés, amelynek célja a végfelhasználók számára forgalmazott termék visszaadása.

Kivonás a forgalomból: minden olyan intézkedés, amelynek célja a termék forgalmazásának megakadályozása az értékesítési láncban.”

2 A CIPŐVISELÉS ÉS - KIVÁLASZTÁS SZEREPE ÉS VESZÉLYEI

2.1 Történelmi áttekintő

„Régen kavicsos, göröngyös úton, dombra föl és le, mezítláb, vagy vékony, papucsszerű lábbeliken az ember sokat járt gyalog, használták a lábizmaikat. Nem is volt annyi betegségük, mint ma, amikor aszfaltos utakon járművekben, buszon, autóban ülve utazunk, tükörsima plázákban és irodákban sétálunk stb.”- írta 2012-ben Kovács Andrea gyermek gyógytornász a www.szuloklapja.hu számára *Mezítláb, vagy kiscipőben járjon otthon a Baba?* címen. Teljesen egyet tudok érteni Kovács Andrea gondolataival, de hogy mikor jöhetett létre az első lábbeli, és miért lett annyira elemi része öltözködésünknek, arról a vélemények megoszlanak.

Stefan Anintei, a Softpedia tudományos rovatának szerkesztője írt egy tényfeltáró cikket 2008-ban, amely a cipő keletkezését firtatja. Cikkében az ellentétes véleményen lévők Erik Trinkaus (1948) és Trenton Holliday (1966). Erik Trinkaus többek között a Washington Egyetem antropológusa, Trenton Holliday pedig a Tulane Egyetem Antropológiai Intézetének docense.

Trinkaus szerint a lábbelik keletkezése 40000 évvel ezelőtre tehető. Bár tudja, hogy nehéz tárgyi bizonyítékot találni erre, elhivatottsága a szakmáját illetően nem engedte, hogy megállítsák kutatásában, így amikor találtak egy közel 10000 éves, bőr szandáллеletet (ami most a világ legrégebbi lábbeli lelete), elkezdte vizsgálni a cipőt viselők lábfejének felépítését, és hasonlóságokat talált a 40000 éves lábfejelet felépítésében. Elmélete egyszerű. Ahogy az ember mezítláb sétál, a középső lábujjak a földre markolnak, és előre tolják a lábfejet, így az nagyobb igénybevételnek van kitéve, míg cipőt viselve a nagylábujj leveszi a teher nagy részét a közbenső ujjakról. Az ismétlődő igénybevételek végül meglátszanak a csontok kopásán. Holliday nem ért egyet Trinkausszal. Szerinte ezek a kutatások nem elegendőnek ahhoz, hogy kimondhassák, a neandervölgyi viselt lábbelit.

A római korban², a katonák öltözkését egészítette ki főként a saru és a lábvért. A meleg éghajlat miatt nem volt szükség vastagabb lábbelire, de mivel sokszor változtatták helyzetüket, ismeretlen tájakon, és utakon jártak, keltek, lábukat megviselte a hideg, a föld minősége és a csatatéren hagyott éles tárgyak- kardok, török, lándzsák- törmelékei. Ez

---

² Római kor: http://romaikor.hu/legiok_es_legiosok/legiosok_elete## (Letöltés: 2014.08.28)

indokolta, talpuk védelmét. Kezdetekben ezek a lábbelik méretre készültek, és főként a tehetősebb rétegek engedhették meg maguknak.

1. ábra: Római gladiátor

(forrás: URL: <http://theatrum.mindenkilapja.hu/html/18623097/render/schola-gladius>)

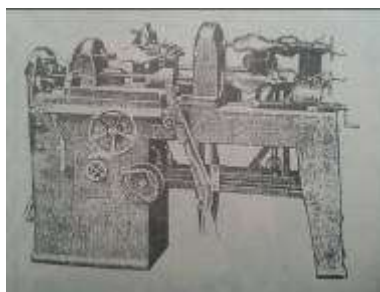
„De aki a kaptafát nem ismeri, csak kontár marad.”

/ Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832)/

Ez az ismert közmondás (Benkő, 1980.) rávilágít a kaptafahasználat és készítés fontosságára. A görög származású Xantipposzt és a római Dis Manibust, az isteni mestert, kaptafával a kezükben ábrázolták sírkövükön. Innen tudjuk, hogy már i.e. V. században a görögök és a rómaiak is ismerték a kaptafakészítés mesterségét. A kaptafa, ami ekkor még bőrből készült, azt a célt szolgálja, hogy a láb formájára tudják alakítani a lábbeliket, és a felhasználót ne zavarja a járásban.

Az évek elteltével (Benkő, 1980) létrejöttek a céhek, amelyek döntően befolyásolták a cipőgyártás fejlődését. A növekvő jólét következtében a méret után gyártott cipőket polgárok is megengedhették maguknak és ekkor már messzinek tűnt a népvándorlás korának zsákszerű, lábra húzható, majd annak bő részeit szalmával bélelő, fűzésekkel rögzített lábbelije. A később fából készült kaptafával gyártott lábbelik bőrből készültek. Elmaradottságuk a mai korhoz képest szinte csak a szimmetrikus kaptafa kialakításában búj meg. Hiszen elegendőnek vélték, ha az egyik láb formájára faragják csak ki a kaptafát, majd azt használják a másik lábra is. Ezt a hiányosságot észlelve jöttek létre a manufaktúrák (Benkő, 1980), amelyek páros, szimmetrikus, egy bütykű kaptafát alkalmaztak és gyártottak.

A két folyamat (a kaptafa- és cipőgyártás) különválása a XIX. század nagy technikai fejlődésének a következménye volt. Ekkor alakult ki a konfekció fogalma, amelyet a cukrászipar és a ruhaipar alkalmazott először. A Gotham Center 2004-es *Historical Overview* című cikkéből kiderül, hogy céljuk a konfekcióval először a gyártási folyamat időigényének csökkentése volt, majd rájöttek, hogy a vevők is gyorsabban választják ki a számukra szimpatikus süteményt, ha az már ott van a polcon, és nem nekik kell kitalálni a díszítését. Így gazdaságos, és praktikus újításnak számított. A cipészetben is hasonlóképpen működött a konfekció. Az országban jelen levő lábméret csoportokat kutatták fel, és a legnagyobb gyakoriságban szereplő méreteket gyártották le. Ez már nem mérték utáni szabászat, nem is másoló szabászat és végképp nem restauráló szabászat, hanem egy teljesen új gyártási forma volt.

2. ábra: Duplafejes Fagus kaptafamarógép /1950/.

(forrás: Benkő (1980), Gyártmánytervezés II.)

A lábbeli, akár csak napjainkban, mindig is az anyagi helyzetet szimbolizálta. Státusz szimbólum volt, hiszen a vagyonos emberek, akkor is cipészhez jártak és lábuk formájára alakították cipőiket, amikor már létezett a konfekció. A gépi technológia megjelenésével kezdetét vette a modern gyártás időszeke. Már nem kézi módszerrel, hanem kaptafamarógéppel készítették a kaptafákat. Így adódott a lehetőség a nagyüzemi gyártásra. A gépekkel való gyártás vonzotta a gépekkel történő tervezés lehetőségét is. Ma már intelligens tervező szoftverek segítik a tervezők munkáját és rövidítik annak folyamatát. A CAD³ (*Computer- aided design*) és CAM⁴ (*Computer- aided manufacturing*) rendszerek segítségével gazdaságosabb, rugalmasabb a folyamat és széleskörű a lehetőségek palettája. Például kisebb sorozatok gyártása sem termel deficitet, mert a gyártósorok átrendezhetőek, a

---

³ CAD: <http://www.autodesk.com/solutions/cad-software> (Letöltés: 2014.09.02.)

⁴ CAM: http://www.stlcc.edu/Programs/computer_aided_Manufacturing/ (Letöltés: 2014.09.02.)

programban pedig akár egy kattintásra redukálhatók a méretek, változtathatók a színek és anyagok.

A probléma abban rejlik, hogy ez a nagy fejlődés hatalmas profitot hozott, és a tőkések még többet akartak kisajtolni az üzletből. Ezt nevezzük „business”-nek. Cél a leggazdaságosabb termelés. A cégek közti versenyfutás közben sokszor a minőségromlás sem számít. Itt kell megemlítenem, hogy manapság sok esetben nem a láb védelme a cél, mint a lábbeli készítés kezdetekor, hanem a profit, és ennek érdekében akár a felnőtt cipők lekicsinyített változatát is hajlandók gyermekcipőként árusítani a piacon. *Mi a különbség gyermek- és felnőttcipő között?* A gyártónak pár kattintás a tervező szoftver adott fájljában, de a felhasználónak sokkal több ennél. *Mi a következménye, ha azonosnak tekintjük?* A gyermekláb eltorzulása, és rossz irányba történő fejlődése. A jövő nemzedéke érdekében erre szükséges odafigyelnünk, ezért a következő oldalakon kutatásomban részletezem a problémákat a gyermekcipők kapcsán, és feltárom a lehetséges megoldást.

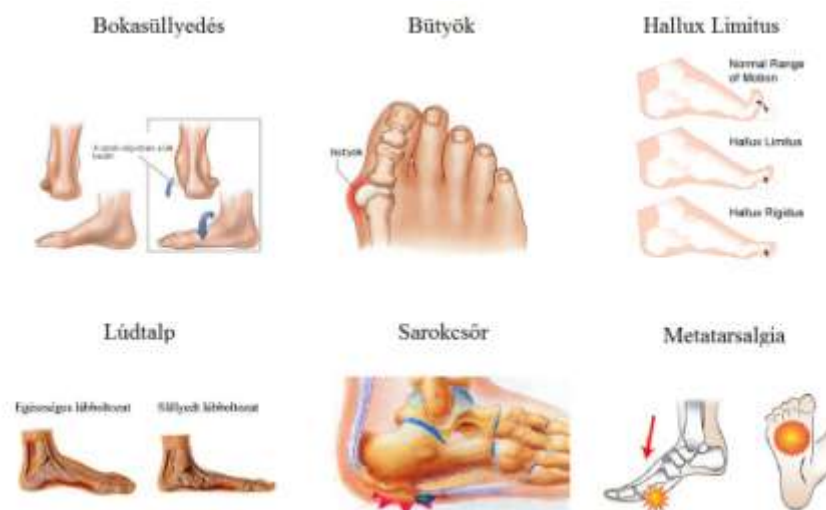
2.2 Ortopédiai háttér

Úgy vélem az odafigyelő, tudatos gyermek lábbeli vásárlás alapja, hogy tisztában van a fogyasztó néhány alapvető gyermekláb ortopédiai jellemzővel, mivel a gyermek egész testsúlyával terheli a lábait, így azok nagy igénybevételnek vannak kitéve. Ezen terhelés mértékén tud a cipő valamelyest csökkenteni, vagy rosszabb esetben növelni. A lábmegbetegedéseket, melyeket az idő múlásával ez a többletterhelés okozhat, viszont csak úgy érthetjük meg, ha megismerjük a gyermekláb fejlődését. Itt nem gondolok orvosi felkészültségre, csupán néhány olyan tényezőre, ami befolyásolhatja döntésünket, amikor egy kisgyermeknek készülünk lábbelit vásárolni.

Ezen fontos tényezők bevezetéséhez Ficzeré Mónika (2009) tanulmányát használtam fel. Először a csontok kialakulásáról, majd a testhelyzetekről, a lábujjakról és a sarok helyzetéről fogok értekezni. A láb csontszerkezetének alakulása a születés után a következőképpen alakul. Az újszülöttek lábfejen a csontos váz még nagyrészt porcos. Ezek a porcok csak később alakulnak csontszövevé, és addig nagymértékben változik az alakjuk. Legelőször 2-3 éves kor körül kezd a csontok csontosodási magja fejlődni, amely körülbelül a gyermek negyedik életévére fejlődik ki. Bizonyos fektetési testhelyzetekkel segíthet a szülő a babának, hogy megfelelő legyen a lábtartása. A lábfej esetén a következőre kell odafigyelnünk: „A hosszabb időn át hason fektetett csecsemőknél a lábak túlzott kifelé, vagy befelé fordulása rögződhet. A csecsemő a születés utáni első hetekben lábait a matracra fekteti, kifelé, vagy

befelé forgatott helyzetben. A kifelé forgatott lábú baba kifelé forgatásra, a befelé forgatott lábú kisbaba pedig a befelé forgatást fogja hason gyakorolni. A lábszár és a talp külső szélének körömmel történő csiklandozásával elérhetjük, hogy erre az ingerlésre magától kifelé fordítsa a lábfejét.” írja Ficzeré Mónika (2009). Csecsemőkorban még az is jellemző, hogy rendkívül mozgékonyak a láb ujjai, sőt akár fogásra is tudja használni a gyermek, mert a talpát vastag zsírpárna borítja, és a láb boltozatai még nem alakultak ki. Ezen lábujjak mozgékonyágát járás megkezdésekor a cipő kialakításával korlátozzuk, ha például nem megfelelő orrlekerekítésű cipőt adunk rá, vagy túl kemény a cipő járótalpa. A megfelelő orrlekerekítés a lábujjak szabad mozgását biztosítja, ennek mértékét a vásárló legkönnyebben úgy állapíthatja meg a mindennapokban, ha ránézésre szabályos félkörívet ír le a cipő orra. A talp merevségének megvizsgálásakor pedig egyszerű kézi erővel, fontos, hogy könnyedén meg kell tudnia hajlítani a vásárlónak a többségében gumiból készült talpat. Emellett rendkívül fontos a sarok helyzete, mert a láb boltozata, a lábizmok működése segítségével a járás folyamán alakul ki. Amikor a tipegő, vagy kisgyermekkorú gyermek lábára magas sarkú cipőt vásárol a szülő- akár alkalmi, akár nem- azzal vállalja a kockázatot, hogy a láb boltozata egészségtelenül deformálódik. A lábizmok működése segítségével a járás folyamán alakul ki a láb boltozata, de csak akkor lesz egészséges, ha a talpbetét is megfelelő, és ha alacsony a gyermek cipőjének sarka.

A láb három feladatot lát el: támaszt ad, mozgást biztosít és egyensúlyban tart. Ezeket a feladatokat egyszerre kell ellátnia. Ezáltal függőleges testhelyzetben a lábak szenvedik el a legnagyobb terhelést. „Amennyiben a láb megterhelése nagyobb, mint annak teherviselő képessége, felborul az egyensúly és deformitások jönnek létre.”- állapította meg Ficzeré Mónika (2009). A láb túlterheltségéből fakadó, szerzett lábbetegségek: bűtyök, sarokcsőr, lábközépcsont fájdalom, hallux rigidus (merev nagyujj), bokasüllyedés és lúdtalp.

3. ábra: Lábbetegségek.

Ezek a lábbetegségek gyakran a járás erőltetése, a mozgásszegény életmód, a természetes talajon járás hiánya, a nem megfelelő kialakítású cipő viselése, vagy a lábizom gyengesége miatt jönnek létre. Az általam vizsgált korosztály (bébi, tipegő és kisgyermek) számára prevenciós megoldás lehet, ha a szülő tájékozott, és megfelelő kialakítású lábbeliket vásárol már a kezdetektől egészen addig, amíg meg nem áll a növésben gyermekének lába. Továbbá célszerű odafigyelni, hogy sokat mozogjon gyermeke. Ez lehet szabad mozgás is. Cél, hogy erősödjön a talpizom, és erők legyenek a bokaszalagok. Ezek mellett különböző ingerekhez kell juttatnunk a gyermek talpát, hogy a talpi bőr receptorok megfelelően működhessenek. Ilyen inger, amikor a gyermek mezítláb játszik az udvaron és a talpa szabadon érintkezhet a természetes talajjal. Különbséget tud majd tenni, hogy földön, fűvön, aszfalton, vagy kavicsoson jár, és a talpa megjegyzi ezeket az információkat.

A prevenció három fázisát tudjuk megkülönböztetni: elsődleges-, másodlagos- és harmadlagos prevenció. Az elsődleges prevenció alkalmával tájékoztatást nyújtunk a lehetséges veszélyforrásokról a szülők, vásárlók számára. A másodlagos prevenció feladata az elváltozás, deformáció felismerése és kezelése. Végül a harmadlagos prevenció során meg kell akadályozni a deformitás súlyosbodását. Ezt a műveletet különböző segédeszközökkel tehetjük meg, például lúdtalpbetéttel, zselés sarokpárnával, de akár gyógytornával is.

Dolgozatomban főként az elsődleges prevenció fáziséval foglalkozom. Mivel, ha ez az első szakasz hatékonyan és sikeresen zajlik, akkor már nem lesz szükség a másodlagos és harmadlagos fázisra. Ennek érdekében hívom fel a figyelmet a megfelelő tájékoztatásra, illetve írok a gyermekcipő megfelelő felépítéséről. Az egészségügyi követelményeknek

megfelelő gyermek lábbelik ismérvei a különböző korosztályok szerint csoportosítható. Külön vizsgálom a csecsemőkorú, a kisgyermekkorú (3-6 éves) és az iskoláskorú gyermekek lábbeli használatát. Csecsemőkorban arra kell a leginkább figyelniük a szülőknek, hogy ne adjanak gyermekeikre túl korán cipőt, és várják meg, amíg gyermekük egyedül kezd el próbálkozni a járással. Addig elég egy vastagtalpú, csúszásmentes zokni is. Kisgyermekkorban pár havonta is változhat a gyermek lábmérete így fontos, hogy mindig a megfelelő cipőt válassza a szülő. A megfelelő hossz méret, az aktuális, az előre csúszási és a növekedési hosszából áll. Az előre csúszási hossz biztosítja, hogy a lábnak legyen egy kis szabad mozgása a cipőben járás közben. Míg a növekedési hossz az életkornak megfelelő növekedési sebességgel arányos. Iskoláskorban már csak pár évente változik a láb mérete, de rájuk is oda kell figyelni. Sok gyermek már iskolásként szeretné a szülők öltözködési szokását utánozni. Ez főként a kislányoknál jelenthet gondot, ha magas sarkú cipőt szeretnének hordani, ami már természetesen kapható egyes üzletekben gyerekek számára is. Ez azért veszélyes, mert ha már 45 mm-nél magasabb a cipő sarka, megváltozik a gyermek mozgásának összetétele, túl sok teher nehezedik a lábfej első részére, és gyakran összeszorítja a lábujjait.

Összegezném tehát a megfelelő kialakítású gyermeklábbeli ismérveit. A megfelelőség első feltétele a lábbal közvetlenül érintkező anyag minősége. A láb a cipő belsejével való érintkezéskor megizzadhat, és az izzadsággal nem válhat ki semmilyen káros anyag. Ez legtöbbször a bőr cserzésén, illetve az anyagok színezésén múlik és sajnos nehéz szemrevételezéssel megállapítani, hogy megfelelő-e. Legbiztonságosabb, ha eredeti, natúr bőr bélésű, nem feltűnő szagú és nem túl sötét, vagy élénk színű lábbelit választunk.

A második feltétel a kialakítás. A cipő talpának, ruganyosnak, kézzel könnyen hajlíthatónak, a láb görbülését követni tudónak kell lennie. Rögzítenie kell a bokát, és merevítésekkel (merev kéreggel) védeni a lábujjakat és a sarkat. A lábujjak védelméhez hozzátartozik az orrmerevítésen kívül a félköríves orrlekerekítés, a sarok védelméhez, pedig a lapos sarokmegoldás. Mindemellett célszerű odafigyelni a lábbeli rögzítésének módjára (zipzáras, csatos, gumis stb.). A csatos megoldásoknál például előszeretettel alkalmaznak díszítéseket, amelyet a gyermek leszedhet, majd a garatba jutva fulladást okozhat. Ezeket nevezzük leválasztható kis alkatrészeknek. Természetesen lehet díszítés a gyermek lábbeliken is, de inkább válasszunk olyat, melyen a díszek szélei le vannak varrva.

4. ábra: Egy megfelelő kialakítású gyermek lábbeli.

(forrás: URL: <http://mbe2003.hu/supykids-gyerekcipok-szeles-valaszteka-varja/#more-321>
(Letöltés: 2014.10.01.))

3 GYERMEKCIPŐK MEGFELELŐSÉG ÉRTÉKELÉSE

3.1 A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóságnál szerzett tapasztalatok

A 2014-es tavaszi félévben látogattam a Fogyasztóvédelem című kurzust az egyetemen. Annyira megtetszett a tárgy témája, hogy úgy döntöttem, hogy a nyáron tanulmányi gyakorlatot szeretnék végezni a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóságnál és még jobban megismerkednék azokkal a területekkel, amelyek működnek a hatóság keretein belül. Konzulensem, aki a Fogyasztóvédelem c. kurzus tárgyfelelőse volt, segített a megfelelő kapcsolatok kialakításában, és a hatóságnál eltöltött kb. egy hónap gyakorlat megszervezésében. Az időbeosztást a hatóság Mechanikai és Villamos Laboratórium osztályvezetőjével egyeztettem és a dolgozat írása során egy munkatárssal tartottam a kapcsolatot a felmerülő kérdések megvitatása végett. Ők mindig eligazgattak, hogy a problémámmal kit érdemes felkeresnem, ki az illetékes a hasonló ügyekkel kapcsolatosan. Így kerültem el a Mechanikai és Villamos Laboratóriumból a Piacfelügyelethez, majd az Élelmiszer és Vegyi Laboratóriumba is. Az osztályok között állandóan vannak közös lefolyású ügyek. A mérések típusa, folyamata és az értékelés ugyan eltérő, de sok esetben, a vizsgálat témájától függően, közös a termék, amit vizsgálni kell.

A termék életútja az NFH -nál azzal kezdődik, hogy a megyei Piacfelügyelet témavizsgálatonként kivesz adott példányszámú terméket a boltból, jegyzőkönyvet készít a hatósági ellenőrzés menetéről, a KPIR Hatósági és Intézeti Adatbázis rendszerbe felviszi a termék adatait és beküldi a terméket – a mi estünkben a cipőt – a Fogyasztóvédelmi Hatóság

Piacfelügyeleti osztályának. A piacfelügyelettől egy megbízólevél érkezik a Műszaki- és Villamos Laboratóriumba és az Élelmiszer Laborba. A megbízólevél azokat a végrehajtandó vizsgálatokat, méréseket tartalmazza, amelyeket a megbízó megyei Piacfelügyelet kért. A laborokból visszaküldik a Piacfelügyeleti osztálynak a kitöltött jegyzőkönyveket, ami alapján elkezdik a kockázat kiértékelését. Végül elkészítik a szakvéleményt, és visszaküldik az aktát a megbízó megyei Piacfelügyeletnek.

Az NFH osztályai közt tehát nagy az együttműködés egy-egy projekt kapcsán, hiszen munkáik egymásra épülnek, melynek bizonyítéka a kockázatértékelés, ahol a Műszaki- és Villamos Laboratórium és az Élelmiszer Laborban mért eredmények befolyásolják a termék/termékek veszélyességi fokozatát.

3.1.1 Mechanikai és Villamos Laboratórium

Az a tapasztalatom, hogy a Mechanikai és Villamos Laboratórium feladatköre rendkívül összetett. Több témavizsgálatot is folytatnak, amelynek meghatározása tőlük független. Ha viszont a veszély megállapítását végzik a gyermekcipőn elhelyezett díszítés esetén, akkor egy jól meghatározható esemény együttesen írható le a munkavégzés.

Először is a veszély megállapításához, szemrevételeznünk kell az adott lábbeli díszítését, és ha találunk rajta gyanúsán elálló részeket, akkor vizsgálat alá kell venni a gyermekcipőt.

Az adott boltban található összes azonos típusú cipő méretezését meg kell nézni és megkérdezni a boltvezetőt, hogy hány darab és milyen korosztálynak szánt lábbelit rendeltek. A felhasználók besorolása az MSZ 3367:2002 szabvány alapján történik:

- Bébi (17-19 méret);
- Tipegő (20-21 méret);
- Kisgyermek (22-25 méret);
- Gyermek (26-30 méret);
- Kisfiú/ kislány (31-34 méret).

Az NFH az MSZ EN 71-1, „Gyermekjátékszer biztonsága” megnevezésű szabvány, a „Mechanika és fizikai tulajdonságok” vonatkozó részét alkalmazza a gyermekcipők díszítésének vizsgálatához. Ez a szabvány a három év alatti gyermeket tekinti a veszély alanyának, így a bébi, a tipegő és a kisgyermek kategóriába esők értékelésénél veszem figyelembe a kutatás eredményeit. A bébi cipők kialakításában ritkán merül fel a veszély

lehetősége, de a tipegő illetve a kisgyermek kategóriákban, amikor a gyermek lába nagyobb igénybevételnek van már kitéve a kúszás, mászás, lépés, és végül járás következtében, a felmerülő veszélyforrások nagyobb számban jelentkeznek.

Az általam veszélyesnek tekintett cipőket mechanikai vizsgálatnak kell alávetni, mielőtt hivatalosan is veszélyesnek nyilvánítjuk. Ez a vizsgálat egy többlépcsős folyamat, amely általában négy részből áll. Ezt a szabvány (MSZ EN 71-1:2011+A2) a 8.4. rész: Húzóvizsgálat címszó alatt tárgyalt fejezetben részletezi.

1. Szemrevételezéssel megállapítjuk, hogy meg kell-e részletesen vizsgálni a terméket.
2. Körömsablon: ha a körömsablont 0° - 10° közötti szögben 2 mm-nél mélyebbre tudjuk tolni a díszítés alá, akkor megfoghatónak kell minősíteni.

5. ábra: Erőmérőre erősített körömsablon.

3. Ha megfogható, akkor a húzóvizsgálathoz megfelelően rögzítjük, hogy ne sérüljön a termék, majd adott húzóerővel megterheljük.
  - (50 ± 2) N, ha a legnagyobb hozzáférhető méret legfeljebb 6 mm, vagy
  - (90 ± 2) N, ha a legnagyobb hozzáférhető méret nagyobb, mint 6 mm.
4. Abban az esetben, ha a termékről le tudtuk választani a díszítést, akkor a levált részt a kis alkatrészek vizsgáló hengerébe helyezzük. Ha bármely pozícióban, a saját súlyától, teljes terjedelmével belefér, akkor a kisgyermekek számára fulladásveszélyt jelent, ellenkező esetben a termék nem nevezhető veszélyesnek.

6. ábra: Kis alkatrész vizsgáló henger.

A mindennapokban egy vizsgálati ügymenet a következőképpen zajlik le. Az NFH Témavizsgálatokat végez, amelyet a felügyelő a Piacfelügyeleti osztályhoz továbbít. A könnyűipari, illetve műszaki szakterületek megrendelik a vizsgálatot a mechanikai és villamos laboratóriumtól egy megrendelőlapon keresztül, majd a laboratóriumi dolgozók jegyzőkönyvet készítenek a mérésekről, illetve azok eredményeiről. Ezt egy kockázatelemzés követi, amelynek során a piacfelügyelet a megkapott vizsgálati jegyzőkönyv alapján kiszámítja, hogy az adott termék milyen valószínűséggel jelent veszélyt a fogyasztókra. A kockázat súlyosságától függően megfogalmazzák a szakvéleményt, amelyet egy jogi határozat követ. E jogi határozatnak a kockázat súlyosságától függően a legenyhébb szóbeli figyelmeztetéstől a legsúlyosabb pénzbírságig és bolt bezárásig terjedhet a hatálya. Ha egy terméket az NFH súlyos kockázatúnak ítél és letilt, akkor sehol se lehet árusítani Magyarországon, sőt felkerülhet az ún. RAPEX listára. A RAPEX az EU-ban egy olyan gyorsriasztási rendszer, amely a súlyos kockázatúnak ítélt veszélyes termékek listáját tartalmazza, amely bármikor megtekinthető az NFH honlapján is. A tudatos fogyasztó itt nyomon követheti az Európában forgalmazott, veszélyes termékeket, és ha olyan termékre talál, ami tulajdonában van, joga van visszavinni a kereskedésbe és visszakérni a termék vételárát. Ha ennél is veszélyesebb a termék, akkor termék visszahívásra kerül sor. Ekkor a gyártó és/ vagy a forgalmazó köteles napilapban közzétenni egy, a termékről szóló felhívást, és figyelmeztetni ez által a fogyasztót.

3.1.2 Élelmiszer és Vegyipari Laboratórium

Mivel az Élelmiszer és Vegyipari Laboratóriumban kevesebb időt töltöttem, így csak röviden összegezném, hogy a gyermekcipők kapcsán milyen méréseket folytatnak az ott dolgozók. Meglepetéssel tapasztaltam, hogy elképzeléseimmel ellentétben, csak konkrét összetételekre

keresnek rá a mérések során. Az MSZ EN ISO 17075:2008 szabvány alapján vizsgálják a cipők (itt minden korosztály számára készített cipőre gondolok) bőr részeit. A vizsgálat a bőr eredetiségének ellenőrzésével kezdődik. Ezt abban az esetben kell mikroszkóp alatt megvizsgálni, ha a címke jelzése szerint eredeti a bőr, különben fölösleges a vizsgálat. A vizsgált bőrből 2g-ot szikével leválasztunk az alatta fekvő anyagról, és apró darabokra vágjuk. Oldatot készítünk belőle és szabvány szerint kémiai folyamatoknak vetjük alá. Következő lépésben megállapítják, hogy található-e a bőrben ún. „kimosható” króm (VI.). Akkor tudjuk véglegesen kijelenteni, hogy tartalmaz például a bőr talpbélés króm (VI.)-ot, ha az oldat végleges színét vizsgáljuk. Amikor viszont elnyeri ezt a színt, meg tudjuk mérni, hogy van-e 5mg króm (VI.) 1kg bőrben. Ez a folyamat körülbelül három- és fél órát vesz igénybe.

3.2 Gyermekcipőkre alkalmazható jogszabályok

Az Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság (a továbbiakban NFH) tájékoztatása szerint az alábbi jogszabályok alapján történik a gyermek lábbelik jelenlegi bevizsgálása.

2. táblázat: A gyermek lábbelik laboratóriumi vizsgálattal egybekötött ellenőrzése.

(forrás: URL: http://www.nfh.hu/magyar/hasznos/vall_szep_fiatl/vallalkozas/vall_jsz_hatter/vall_jsz_konnyuipari)

(Letöltés: 2014.09.06)

	TARTALMA	MEGNEVEZÉSE
AZ ELLENŐZÉS ALAPJÁUL SZOLGÁLÓ JOGSZABÁLYOK.	Az Európai Parlament és a Tanács a termékek forgalmazása tekintetében az akkreditálás és a piacfelügyelet előírásainak megállapításáról és a 339/93/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről.	765/2008/EK rendelet
	A termék piacfelügyeletéről.	2012. évi LXXXVIII. törvény
	A fogyasztóvédelemről.	1997. évi CLV. törvény
	A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól.	2004. évi CXL. törvény
	Az áruk és szolgáltatások biztonságáról és az ezzel kapcsolatos piacfelügyeleti eljárásról.	79/1998. (IV.29.) Kormányrendelet
	A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóságról.	225/2007. (VIII.31.) Kormányrendelet
	A lábbelik fogyasztók részére történő forgalmazásának egyes követelményeiről.*	24/2008. (XI.18.) NFGM rendelet
A MEGFELELŐSÉG ÉRTÉKELÉSÉNél FIGYELEMBE VETT, HONOSÍTOTT, HARMONIZÁLT JOGSZABÁLY.	Gyermekjátékszerek biztonsága. 1. rész: Mechanikai és fizikai tulajdonságok	MSZ EN 71-1:2011
A VIZSGÁLAT SORÁN FIGYELEMBE VETT TOVÁBBI SZABVÁNYOK.	Lábbelik	MSZ 3367:2002
	Lábbelik fogalom meghatározásai.	MSZ 3368:2002

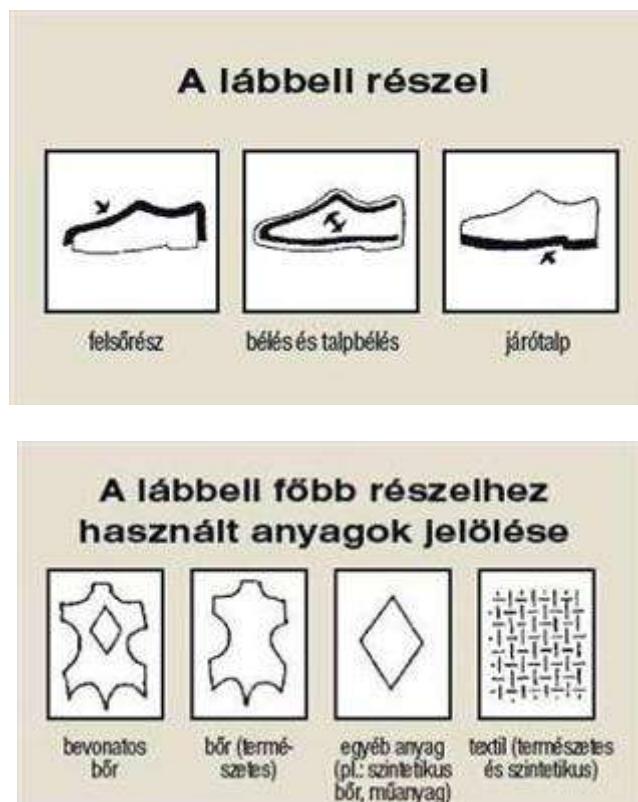
*A 24/2008. (XI. 18.) NFGM rendelet a lábbelik fogyasztók részére történő forgalmazásának egyes követelményeiről szóló, ellenőrzés alapjául is szolgáló jogszabályt szeretném részletesebben is kifejteni. Ugyanis ez a jogszabály szorosan kapcsolódik a fogyasztók tájékoztatásához. Ez az a rendelet, amit bármely lábbeli vásárlásakor a fogyasztónak jó lenne tudnia. A rendeletről megtudhatja a fogyasztó, hogy milyen követelményeknek kell megfelelnie a lábbeli csomagolásának, és az egyes problémákért ki a felelős: a gyártó, vagy a forgalmazó. Azaz kihez kell fordulnia, kit kell okolnia a felmerülő gondok miatt. Mindemellett döntési alap is lehet, hiszen bármely információ (pl.: A lábbeli fő alkotórészei, és az ahhoz felhasznált anyagok megjelölése címkézés által.) hiányában gyanakodhat a fogyasztó, hogy a gyártó és/vagy forgalmazó nem megfelelően járt el a cipő gyártása és/vagy forgalmazása során. Lehet, hogy nem biztonságos a termék, és reklamáció esetén nem fogja tudni elérni a felelős szervet az információk hiányában. Nem fogja tudni bizonyítani a termék származását, így az nem vonható felelősségre.

3.2.1 Alkalmazható jelölések és jelentéseik

2. táblázat: A gyermek lábbelik méretmegadása.

(forrás: URL: http://www.brendon.hu/Contents/Gyermekcipok_hu/1 (Letöltés: 2014.10.02.))

Testméret (megegyezik a gyermek ruhaméretével)	Kor	Európai cipőméret		Angol cipőméret	Cm-ben
44	0-1 hó		17	1,5	8,0
50	0-1 hó	13	18	2	8,5
56	1-3 hó	13-15	19	3	9,5
62	3-6 hó	16-17	19,5	3,5	10,0
68	6-9 hó	18-19	20	4	10,5
74	9-12 hó	19-21	21	4,5	11,0
80	12-18 hó	22-23	21,5	5	11,5
86	18-24 hó	23-24	22	5,5	12,0
92	2-3 év	24-25	23	6	12,5
98	3-4 év	25-26	24	7	13,5
104	4-5 év	26-27	25	7,5	14,0
110	5-6 év	27-28	25,5	8	15,0
116	6 év	28	26	8,5	15,5
			27	9,5	16,0
			28	10,5	17,0

7-8. ábra: A cipőkön megtalálható, anyagra vonatkozó piktogramos jelölések.

A lábbeli részei a 24/2008. (XI. 18.) NFGM rendelet 1. mellékletében megtalálható megfogalmazása szerint: a felsőrész, azaz a lábbeli talphoz rögzített külső alkotórésze, a bélés és fedőtálpbélés, ami a lábbeli belsejét alkotó felsőrész bélés és fedőtálpbélés és a járótálp, vagyis a lábbeli felsőrészhez rögzített, koptató hatásnak kitett alsó része. A részekhez használt anyagok jelöléséhez a fent említett rendelet 3. mellékletében piktogramos jelöléseket határoztak meg. Abban az esetben, ha a címkén fel van tüntetve, hogy bármely része bőr a lábbelinek, akkor az a következőt jelenti a rendelet szerint: „Többé-kevésbé ép, eredeti rostos szerkezettel rendelkező, a rothadás megakadályozása végett cserzett állati bőr, amely lehet szőrös vagy szőrzetmentes. A készbőr készülhet cserzés előtt vagy után rétegekre hasítással is, de ha a cserzett bőrt mechanikai vagy kémiai úton apró darabokra, rostokra vagy porrá bontanak, és ezekből utólag, kötőanyaggal, vagy anélkül lemezt készítenek, az nem minősül bőrnek. Ha a készbőr bármilyen módon felvitt bevonattal rendelkezik, ennek vastagsága nem haladhatja meg a 0,15 mm-t. A „teljes barkás” megjelölés kiegészítő jelölésként csak olyan bőr esetében alkalmazható, amelynek megvan az eredeti barkás felülete; nem alkalmazható azonban olyan bőrre, amelynél azt csiszolással, koptatással vagy hasítással eltávolították.” Ezen kívül készülhet a lábbeli bevonatos bőrből, amiről azt írja a rendelet, hogy: „Olyan készbőr, amelynél a felületi bevonat vastagsága nem haladja meg a termék összvastagságának

1/3-át, ugyanakkor nagyobb 0,15 mm-nél.” Illetve lehet még természetes és szintetikus textília az alapanyag, amely: „textíliák és hasonló termékek, amelyek a textíliák nyersanyag-összetételének megadásáról szóló rendelet hatálya alá tartoznak.” Végül egyéb anyagból is előállíthatják a lábbelit, melyről bővebb magyarázattal nem szolgál a rendelet.

Ezen jelöléseken kívül a cipő csomagolásán, vagy címkéjén meg kell találnunk a cipő gyártójának és forgalmazójának megnevezését, a származásának és forgalmazásának helyét, az árat (akár több valutában kifejezve), a modell számát, a márkanevet, és egy vásárlói tájékoztatót. A vásárlói tájékoztatóban található egy általános használati útmutató, tisztítási, ápolási, viselési tanácsok, a vásárló jogai és hogy a feltüntetett jelölések alatt mit értenek. Például ha bőrként van megjelölve a bélés, akkor az lehet borjúbőr, marhabőr, kecskebőr, stb. Ezen vásárlói tájékoztató több nyelven kell, hogy elérhető legyen, főleg az adott ország anyanyelvén. Bármely jelölés hiánya jelentheti a fogyasztó megtévesztését, ezért érdemes ezeket megtekinteni egy cipőn vásárlás előtt. Főleg abból az okból kifolyólag, hogy panasz esetén legyen mire hivatkozni, fel lehessen keresni a gyártót, vagy forgalmazót a problémával, és azt igazolni is tudja a blokk mellett.

3.3 Elmúlt évek statisztikái a vizsgált gyermek lábbelikről

Az NFH hivatalos honlapján a www.nfh.hu címen sok érdekesség között böngészhet a tudatos fogyasztó. Többek között megtalálható a RAPEX lista⁵ is, ami az Európai Unióban veszélyesnek ítélt termékek listája. 2004-ig visszamenőleg vannak adatok a veszélyesnek ítélt termékekről Európa szerte. Koncentrálva viszont a vizsgálódási körömrre, 2010-től 2014-ig kigyűjtöttem a gyermekcipőkre vonatkozó bejegyzéseket. Összesen 125 veszélyesnek ítélt terméket találtam és ezeket elemeztem.

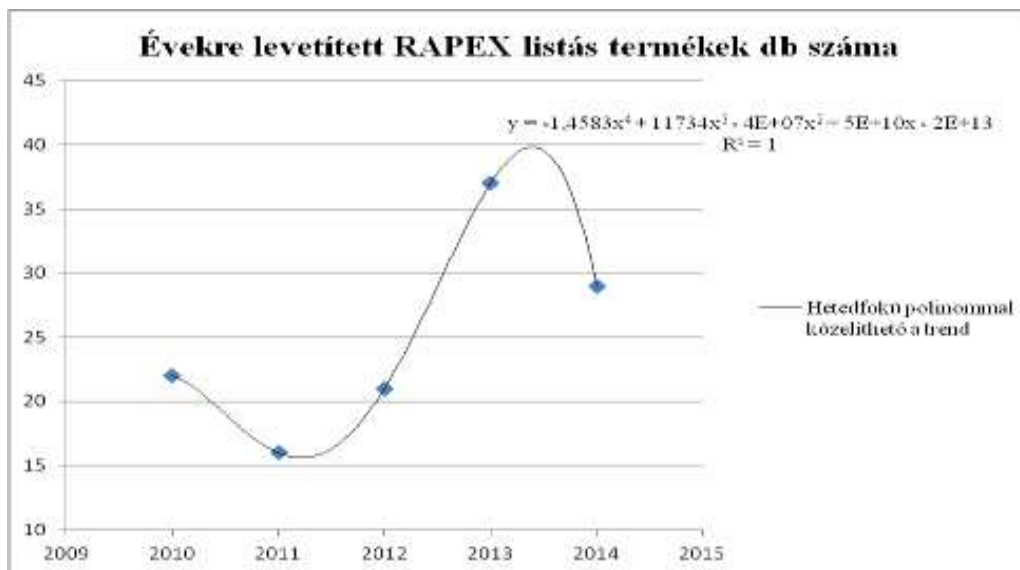
Az alap adatok a következők voltak: vizsgálat éve, termék típusa (papucs, szandál, balerina cipő, félcipő, átmeneti cipő, bébi cipő), származási hely („Made in”) és a veszélyesség magyarázata (kémiai anyag; fulladásveszély; a kettő együttese; kémiai anyag, fulladás és fojtás hármas veszélye, sérülés és a sérülés és fulladás kettőse). Ezen adatok alapján kaptam egy összesített pontszámot évekre lebontva, mely megmutatta, hogy hány gyermeklábbeli

---

⁵ RAPEX lista: (Letöltés: 2014.09.10)

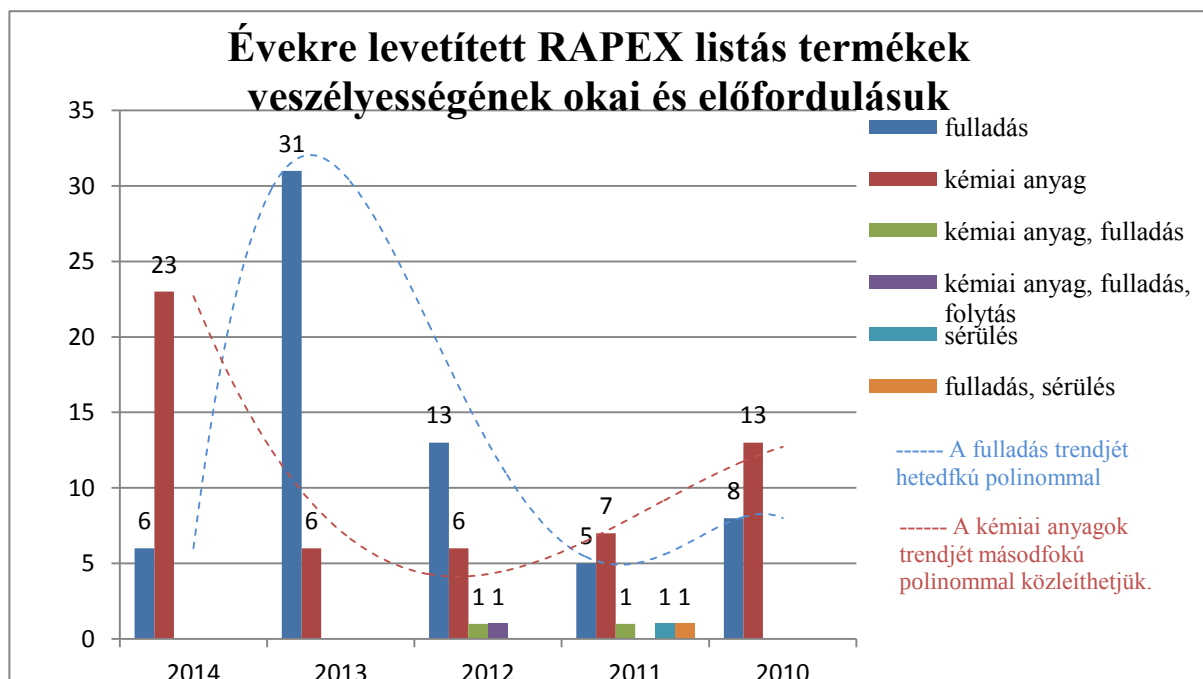
<http://ec.europa.eu/consumers/safety/rapex/alerts/main/index.cfm?event=main.listNotifications&CFID=9042230&CFTOKEN=44301335&jsessionid=0900f8ca68f699555aff1a4e46704923647e>

került RAPEX listára az adott évben. Az évek statisztikáihoz trendvonalat rendeltem, mely egy hetedfokú polinomális kapcsolatot feltételez.

9. ábra: Évekre levetített RAPEX listás termékek db száma (n=125).

Van összefüggés tehát az évente mért adatok között, csak túl sok tényező befolyásolja ahhoz, hogy lineáris, egyértelmű következtetéseket vonjunk le. A függvény hullámmását befolyásoló tényezők sora hosszú is lehet. Többek közt változást érhet el egy szabvány módosítása is. Ha a gyártó nem naprakész a jogszabályok, illetve szabványrendszerek módosításaiban, akkor könnyedén előfordulhat egy vizsgálat során, hogy idejétmúlt szabályok szerint járt el gyártás során és már veszélyesnek számít a terméke. Vagy akár egy új trend megjelenése is okozat változást, tengernyi a lehetőség.

10. ábra: Évekre levetített RAPEX listás termékek veszélyességének okai és előfordulásuk (n=125).

Célom ezzel a statisztikával, hogy összefüggést keressek az évek múlása, technológiák fejlődése és a gyermekcipők veszélyességének okai között. Észrevehető, hogy itt sincs egyértelmű lineáris kapcsolat az öt év mért eredményei közt, de egy-egy év kapcsolatot mutat.

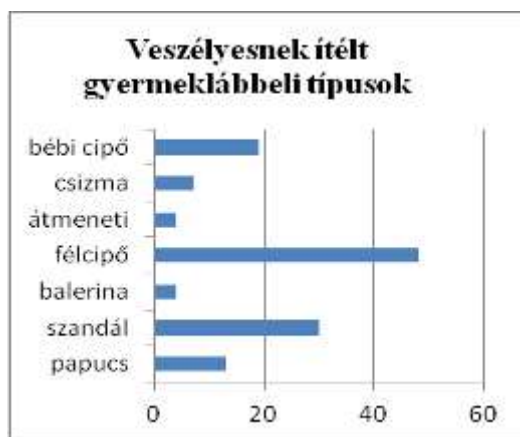
Nézzük az eredményeket időrendi sorrendben a korábbi eseményekkel kezdve. 2010. és 2011. között majd felére csökkent a kémiai anyag miatt veszélyesnek ítélt lábbelik. Ennek oka, hogy a bőr kezelésére használt dimetil-furmarátot (DMF) vizsgálat alá vetették, mert kiderült, hogy a véráramba kerülve, kis mennyiségben is allergiás reakciót vált ki. Ezt a tényt a *Landesanstalt für Umwelt* című weboldal is közzétette 2012-ben. Az akkor még penészedés-, bomlás gátlóként használt DMF-et legtöbb esetben felváltotta a króm (VI.) vegyület (lásd részletesebben a www.kockazatos.hu oldalon, Fejes Ágnes, Kaszab Edit, Madari Viktória cikkében). Ezzel az anyaggal a bőr cserzését⁶ végezték, viszont jelenleg a króm (VI.) vegyületet is keresik a vegyészek a lábbelikben, mert 2014 óta szabvány írja elő a maximális mennyiséget. Ez a szabvány a korábban már említett MSZ EN ISO 17075:2008. Tehát azt feltételezem, hogy a kémia anyagösszetétele miatt veszélyesnek ítélt lábbelik közti, öt évre visszamenő kapcsolat az egyes bőrrészek megmunkálásához szükséges anyagok váltakozása, és szabvány általi minimumhatár összetételének bevezetése.

⁶ a bőr cserzése: http://www.kepzesevolucioja.hu/dmdocuments/4ap/10_1330_001_101115.pdf
(Letöltés: 2014.09.10.)

Fontos kapcsolatot figyelhetünk meg a fulladást okozó lábbelik kapcsán is. A leváló kis alkatrészekkel ellátott gyermekcipők 2013-ban kerültek legnagyobb számban a RAPEX listára. Kis alkatrészek alatt azon díszítéseket értem, amelyek megfoghatóságát a lábbeliről szabvány szerint adott méretű körömsablonnal, maximált húzóerővel eltávolíthatók, és a gyermek garatjába kerülve fulladásveszélyt jelent. A feltevést az indokolja, hogy ezen évben, 2013-ban volt a legkiemelkedőbb a fulladás miatt veszélyesnek ítélt lábbelik száma. Jelenleg a gyermekcipőn található merev, kis alkatrészek vizsgálatára az NFH a MSZ EN 71-1 szabványt alkalmazza.

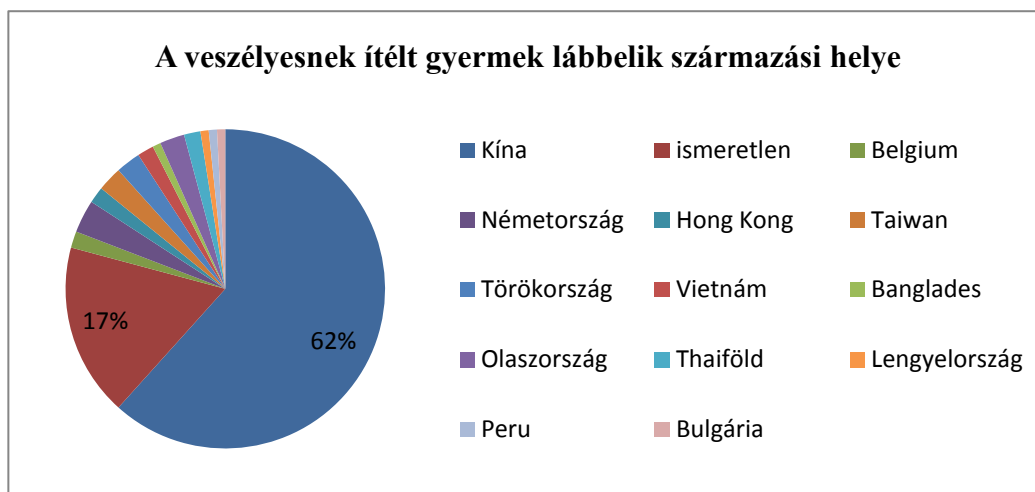
3.3.1 Következtetések az eredményekből

Az öt évre visszamenő statisztikák rekordjait négy fő csoportra bontottam és külön is megvizsgáltam az eredményt a veszélyes termékek darabszáma, a lábbelik típusai, a származási helyük és a probléma okai szerint. Az RAPEX listára az elmúlt öt évben összesen 125 pár gyermekcipő került fel, ezek közül 4 pár átmeneti- és balerinacipő, 7 pár csizma, 13 pár papucs, 19 pár bébi cipő, 30 pár szandál és 48 pár félcipő.

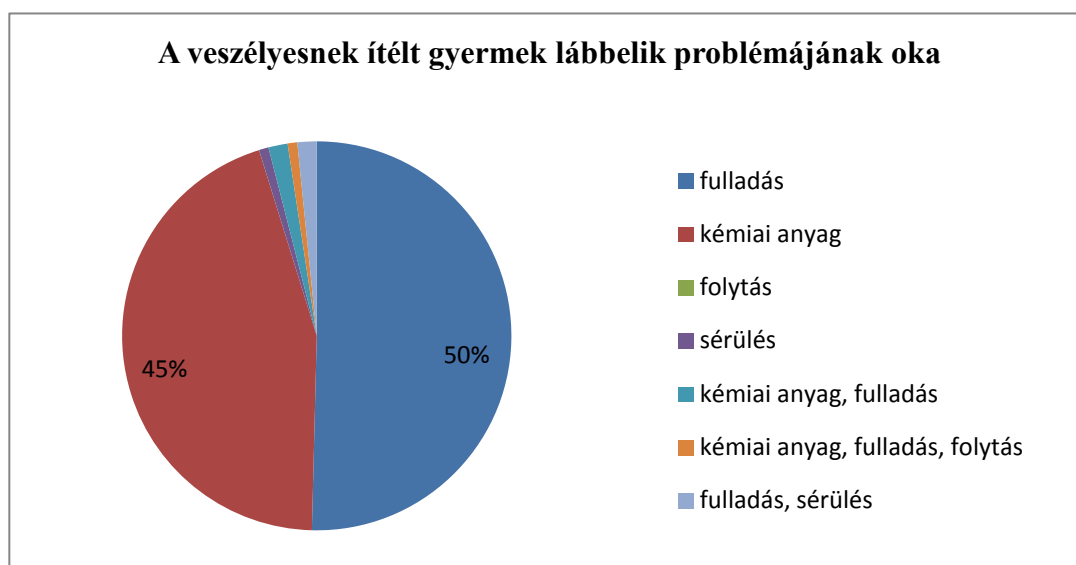
11. ábra: Veszélyesnek ítélt gyermeklábbeli típusok (n=125).

A veszélyesnek minősített cipők a világ számos részéről kerültek be a rendszerbe. Meglepő módon, az általában megbízható minőségű termékeket előállító Németországból, 4 pár gyermekcipő (egy-egy félcipő és csizma, illetve két bébi cipő) is RAPEX listára került. Ezzel az eredménnyel 3. helyezést ért el. Az ismeretlen országból származó termékek nyerték el a második helyezést 21 pár veszélyes gyermeklábbelivel, és ahonnan a legtöbbször származtak veszélyes termékek, Kína lett. Elhanyagolható mennyiség (az összes veszélyesnek ítélt termék 1-2%-a) származott még Belgiumból, Hong Kongból, Taiwanról, Törökországból, Vietnámból, Bangladesből, Olaszországból, Thaiföldről, Lengyelországból, Peruból és Bulgáriából.

12. ábra: A veszélyesnek ítélt gyermek lábbelik származási helye (n=125).

A probléma forrása hasonlóképp visszavezethető két alapvető problémára a kémiai veszélyes anyagokra és a fulladásra. A többi tényező csak kis mértékben jelent meg (az összes veszélyesnek ítélt termék közül 1-2%-ban). A statisztika szerint az elmúlt öt évben 63 pár fulladás- és 56 pár kémiai anyag eredetű veszélyes gyermeklábbelit küldtek RAPEX listára, ez a 95,2%-a az összeredménynek.

13. ábra: A veszélyesnek ítélt gyermek lábbelik problémájának oka (n=125).

Az eredményekből arra következtetnek, hogy azokat a lábbeliket, melyet a gyermek nagy rendszerességgel hord, például kezdetekkor a bébi cipőt, majd a szandált és a félcipőt, rendkívül tudatosan kell - vagy legalábbis szükséges lenne - a fogyasztónak megvásárolni. Hiszen sajnos ezek a típusok voltak a legnagyobb gyakoriságban a veszélyes termékek listáján. Továbbá sokat jelent, ha a csomagoláson fel van tüntetve a termék származási helye.

Alaposan figyeljük meg a tájékoztató jelölést, és keressük a „Made in” feliratot. Abban az esetben ugyanis, ha Kína (*China*) van feltüntetve, vagy esetleg nincs is efféle jelölés a termék dobozán, alaposan szemrevételeznünk kell a terméket. Miért fontos már a boltban felmérni a termék minőségét és jellemzőit? Azért mert, ha a termék nem Európából származik, könnyen lehet, hogy nem alkalmazták rájuk a nálunk honos jogszabályokat, szabványokat, és veszélyes lehet gyermekünkre nézve a termék. Végül, de nem utolsó sorban felhívnam a figyelmet arra, hogy egy gyermekcipő viselési kockázatát nem csupán a leszakítható, fulladást okozó kisalkatrészek képezik, hanem a bőrfelület kikészítésekor felhasznált veszélyes kémiai anyagok is. Ezek nem feltétlenül szembetűnő dolgok, de sok esetben jelentkeznek kellemetlen szaggal, vagy feltűnően telt, sötét, vagy éppen rikító színekkel.

4 SAJÁT KUTATÁSOK

4.1 Saját adatgyűjtés a Magyarországon forgalmazott termékekről

A RAPEX listát tanulmányozva döntöttem véglegesen a saját felmérés készítése mellett. Célom az volt, hogy minél több típusú, az átlagfogyasztó számára elérhető áron kínált, gyermekcipőket forgalmazó üzletbe ellátogassak, és szemrevételezés elve alapján megvizsgáljam a polcokon lévő gyermek lábbeliket. Ekkor még laikus vásárlói szemmel tekintettem meg a termékeket, mert fontos volt számomra, hogy egy általános képet fessek le a boltok kínálatáról egy általam létrehozott kritériumokból álló táblázat kitöltésével. A táblázatban szereplő tulajdonságokat hivatalos adatok alapján határoztam meg. A felhasználó életkori besorolása az MSZ 3367: 2002 magyar nyelvű szabvány, a cipő típusa pedig a 24/2008. (XI. 18.) NFGM rendelet alapján lett megállapítva.

A kutatásom során egy-egy kínai áruház, cipőbolt és ruhaüzlet választékát vizsgáltam a fővárosban. Olyan termékeket jegyeztem fel a táblázatban, amelyek a szemrevételezés alapján nagyon feltűnő színűek (kémiai anyagra gyanakodva), vagy kialakításúak (pl.: magas sarkú, hegyes orrú, stb.), rajta nem levarrott, hanem kiálló díszítőelemek (pl.: gombok, flitterek) vannak. Összesen 26 hibásnak tűnő gyermeklábbelivel találkoztam, a közelítőleg 500 pár közül. Ezek mind veszélyesek lehetnek egy gyermek egészségére, akár életére.

Jelen esetben az értékelésnél figyelembe vettem a cipő anyagát, kialakítását, színét, díszítését, illetve a kézzel valószínűleg eltávolítható alkatrészeket. Abban az esetben, ha már a felsoroltak közül egy hiányosság is volt, veszélyesnek feltételeztem a lábbelit. Például a

szabvány előírás szerint a gyermekcipőknél a korábban említett leváló alkatrészek jelentik a legnagyobb problémát. A kis díszítőelemeket leszedve a cipőről, és a garatba kerülve fulladást okozhatnak, ami életveszélybe sodorja a gyermeket. A szabvány szerint a kemény talpat, a hegyes cipőorrot, a bokarögzítést és a magas sarkakat nem lehet vizsgálni, mert nem közvetlen veszélyt jelent a felhasználó számára, csupán közvetett. Az ellenőrzésére nincs megfelelő szerv, sem olyan jogerős kutatás, amely évekre visszamenőleg bizonyítaná, hogy egy adott cipő kialakítás milyen módon deformálta a lábat. Ennek ellenére az a tapasztalatom, hogy a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság, Piacfelügyeleti osztályán dolgozó könnyűipari végzettséggel rendelkező munkatársak is azzal értenek egyet, hogy a fenti tényezők összessége befolyásolja a gyermekláb fejlődését.

3. táblázat: A fővárosi cipőboltok, ruházati üzletek és kínai áruházak kínálatának vizsgálatára készített táblázat.

Bolt neve:	
Bolt címe:	
Termék azonosítása:	

1/ Felhasználó nem:	Fiú		Lány				
2/ Felhasználó életkori besorolása*:	Bébi	Tipegő	Kisgyermek	Gyermek	Kisfiú	Leányka	Lány/Fiú
/Mérettartomány/	/17-19/	/20-21/	/22-25/	/26-30/	/31-34/	/31-34/	/35-38/
3/ Cipő típusa**:	Közönséges szobai vagy utcai /lapos vagy magas sarkú cipő/	Bokacsizma /lábszárközépig, térdig vagy combig érő csizma/	Különböző típusú szandálok /spárgatalpú vászoncipő, teniszcipő, edzőcipő, fürdőpapucs és egyéb kényelmi ...	Más lábbeli fölött viselhető védőcipő /bizonyos esetekben sarok nélkül/	Eldobható lábbeli, felrakott talppal /általában egyszeri használatra szolgáló /	Egy darabból készült lábbeli /különösen a gumi vulkanizálásával vagy műanyag fröccsöntésével készült lábbeli/	
	Ortopéd cipő	Speciális sportlábbeli	Tánc cipő				
4/ Cipő anyaga:	Bőr 	Bevonattal rendelkező készbőr 	Természetes és szintetikus textíliák 	Egyéb anyagok 			
a) Felsőrésze 							
b) Bélése és fedőtálpbéle 							
c) Járótalpa 							
5/ Cipő kialakítása:	Orrlekerekítés Cipőfűzős	Rugalmas talp Tépőzáras	Rögzített boka Csatos	Sarok és orrmerevítés Gumis	Lapos sarok Zipzáros		
6/ Szín és díszítés:							
7/ Kézzel eltávolítható részek:							
/ha van, akkor hány darab/							
8/ Értékelés:	Biztonságos Veszélyes						

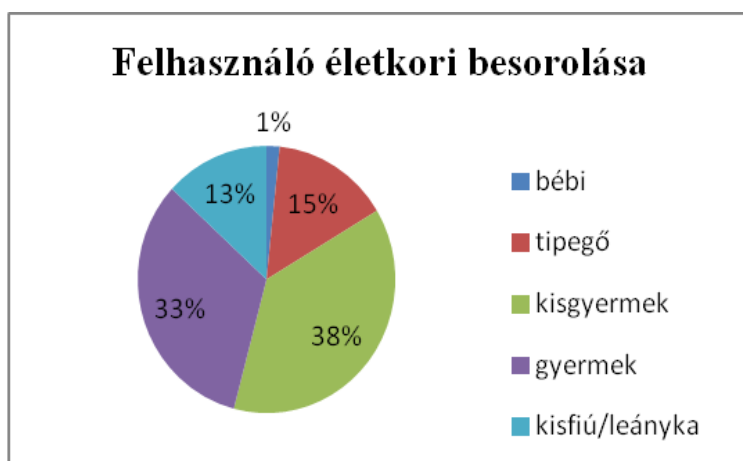
* A felhasználó életkori besorolása az MSZ 3367:2002 magyar nyelvű szabvány alapján.

** A cipő típusa 24/2008. (XI. 18.) NFGM rendelet alapján.

Mindezek tudatában látogattam tehát el egy-egy kínai áruházba, cipőboltba és ruhaüzletbe. Választásom olyan üzletekre esett, ahol a forgalom rendkívül jelentős. Székhelyük, vagy a belvárosban, vagy egy bevásárlóközpontban található, és méltán gondolják a vásárlók, hogy gyermeklábbelit tudnak ott vásárolni.

A kutatás eredménye, hogy a több mint 500 pár gyermeklábbeli közül, amelyet a három különböző árkategóriájú, helyszínű és választékú üzletben vizsgáltam 26 típus találtam az egészségre ártalmasnak. Egy-egy típusból több féle színben és mintázatban is készültek darabok, amire megfelelő példa a balerinacipő. A balerina cipők fő problémája a harántboltív megemelésének hiánya, a boka tartásának hiánya és gyakran a túldíszítettség. Ezeket a típusokat nem számoltam bele külön-külön, inkább egybevettem őket a statisztika készítés során.

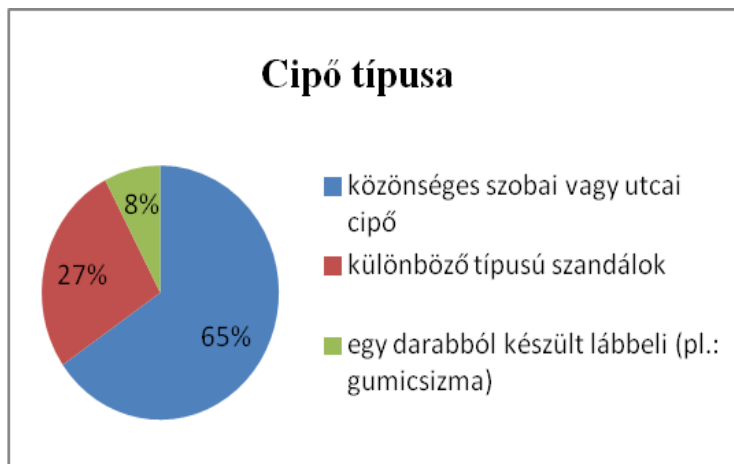
Az első konklúzió, amire jutottam, hogy a legtöbb veszélyesnek látszó termék a kínai üzletből származott, szám szerint 11 pár. A ruhaüzletből 9 pár, a cipőboltból pedig 6 pár kritériumaimnak nem megfelelő gyermeklábbelivel találkoztam. Ezen lábbelik 88%-a készült lányok, és a további 12% a fiúk számára. Tehát ebből a szempontból a lányok vannak nagyobb veszélyben. A továbbiakban kitértem arra, hogy vajon mely korosztályok vannak kitéve a legnagyobb veszélynek, annak tudatában, hogy jelenleg csak a 0-3 évesek egészségére jelentő kockázatokat elemzik. A korosztályok meghatározása az MSZ 3367:2002 szabvány alapján történ.

14. ábra: Felhasználó életkori besorolása (n=26).

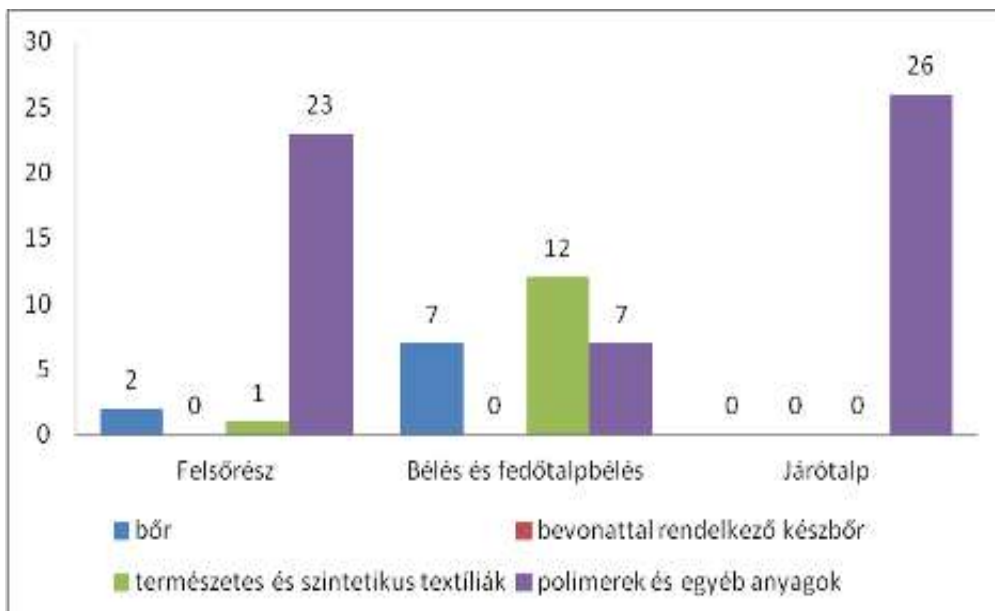
A legnagyobb veszélynek a kisgyermek (38%) vannak kitéve, majd a gyermek (33%) és tipegő korú gyermekek (15%). Ez nem azt jelenti, hogy a többi korosztályra nem kell figyelni,

csupán azt, hogy a kiemelt százalékok esetén nagyobb a választék, és ezáltal nagyobb a lehetőség is arra, hogy nem megfelelő lábbelit vásárol a fogyasztó a boltban.

15. ábra: Cipő típusa (n=26).

A táblázatban részletesen bemutatott cipő típusok közül három emelkedett ki, mint gyanús termék. Ezek azok a cipőtípusok, melyeket jobban szemügyre kell vennünk mielőtt valóban megvásárolnánk. A legjellemzőbbek a közönséges szobai, vagy utcai cipők hiányosságai, ami miatt veszélyesnek tekinthetők. Az utcai lábbeliket hordja leggyakrabban a gyermek, tehát ezek formálják nagyrészt a lábát és unalmában biztosan babrálni is fog vele, főleg, ha díszített is.

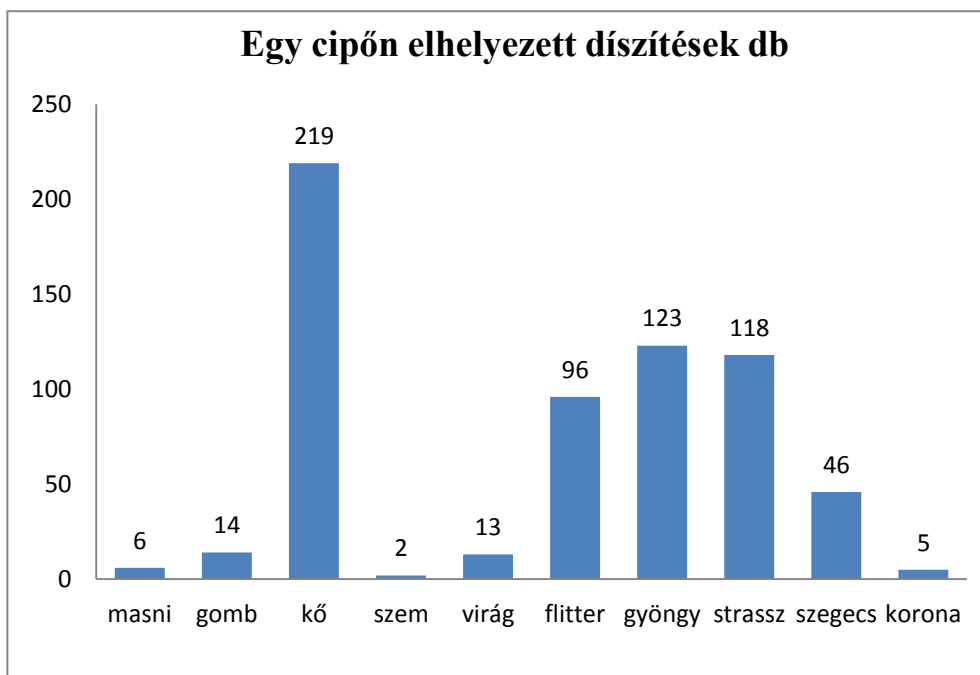
16. ábra: A cipő részeinek anyaga (n=26).

A gyermekcipők anyagának feltérképezésekor a szabványos jeleket vettem szemügyre, és meglepődve tapasztaltam, hogy a bőr felsőrész nagyon ritkán fordult elő ezekben az üzletekben. Ami viszont egy egészem kielégítő arány, az a bélés- és fedőtálpbélés anyagmegoszlása (7db bőr, 0db bevonattal rendelkező bőr, 12db természetes és szintetikus textil, 7 db egyéb anyag). Fontos ugyanis, hogy a gyermek lábfejével közvetlenül érintkező anyag ne legyen műanyag, hanem sokkal inkább natúr, színezékmentes bőr, vagy esetleg textil.

17. ábra: Cipő kialakítása (n=26).

A gyermekcipők kialakításának ortopédiai szempontjainál jegyeztem meg a táblázaton is szereplő tényezőket: orrlekerekítés, rugalmas talp, rögzített boka, sarok és orrmerevítés és lapos sarok. A maximum értéket (n=26) egyik tényező sem érte el, annak ellenére, hogy egy jórészt kisgyermekeknek szánt lábbeli kialakításánál ezek mind nélkülözhetetlen dolgok.

18. ábra: Kézzel eltávolítható részek (n=26).

A kézzel eltávolítható alkatrészek esetén két cipőnél kiemelkedő darabszámban találtam díszítőelemeket. Az egyik 210 db kővel díszített, a másik 96 db gyöngyökből, flitterekből és strasszokból álló mintával díszített volt. Összességében pedig a legtöbb esetben kővel kirakott díszítéssel találkoztam (219), majd gyöngyökkel (123) és strasszokkal (118), de nem elhanyagolható darabszámban találkoztam flitterrel is (96). Ilyen a típusú díszítéseket legtöbb esetben (kivéve a gyöngyöket és a flittereket) ragasztással rögzítik a felülethez, így azok kis igénybevétel után lepotyognak, sőt kézzel le is szedhetők.

4.2 Kiválasztott, veszélyesnek tekintett cipők vizsgálata

A kutatási helyszínekről választottam két olyan gyermeklábbelit, amelyen a szabványos vizsgálatokat az NFH-nál elvégezhettem. A lábbeliket különféle boltokban vásároltam. Az egyiket a vizsgált kínai üzletből, a másikat pedig a vizsgált cipőboltból. Választásom esett ezekre a lábbelikre, mert vagy feltűnően rossz kialakítású, vagy sok díszítőelemmel ellátottak voltak.

4.2.1 A kínai üzletben vásárolt cipő bemutatása

A kínai üzletben vásárolt lábbeli a képen látható magas sarkú, fekete lakkozott, fém masnival díszített, 23-as méretű lányka cipő. Ez a méret körülbelül két-három éves gyermekek lábára készül.

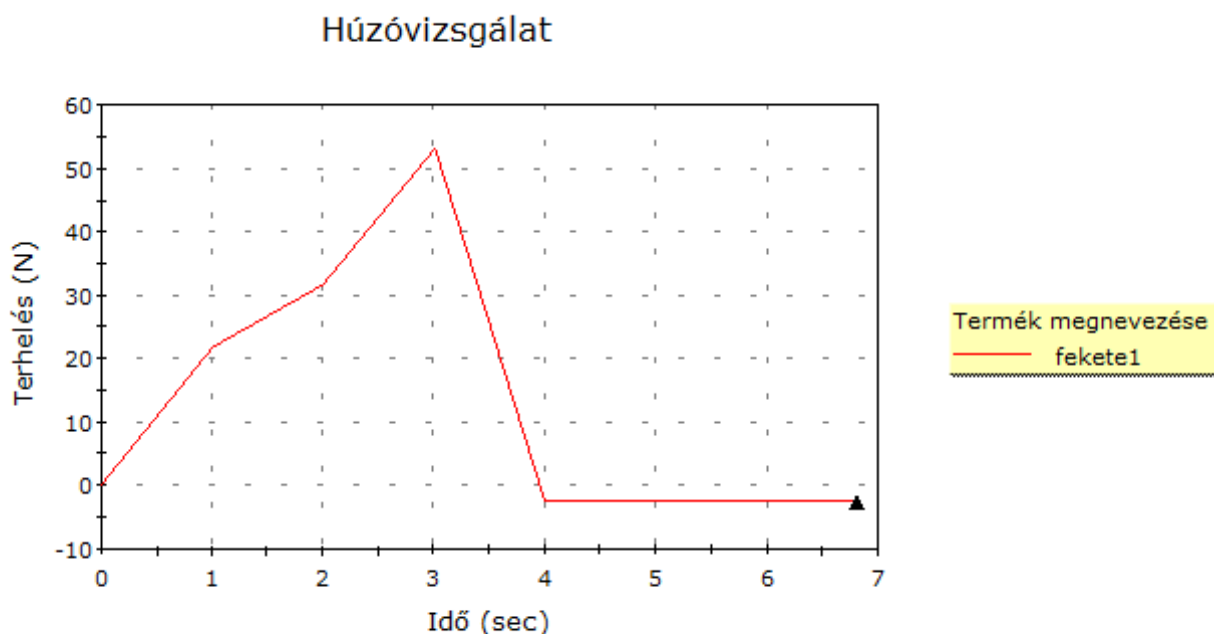

19. ábra: Kínai áruházban vásárolt gyermeklábbeli.

A magas sarkak egy két éves gyermeknél, akkor sem elfogadhatóak, ha csak alkalomadtán veszi fel a lábbelit. Ennél a cipőnél azt is láthatjuk már ránézésre is, hogy az orra nem lekerekített, hanem sokkal inkább hegyes. Nos amikor a gyermek sarkát megemeli a magasított cipősarok, a láb előrecsúszik a cipőben és a lábujjak nagyobb terhelésnek lesznek kitéve. Ebben az esetben a lábfej torzításáért a hegyes orr is felel, mivel az előretolódott lábfej és lábujjak kénytelenek egy szűkülő keresztmetszetbe tömörülni, amitől bűtyökképződés indul meg és kisebb nagyobb felületeken létrejön a bőrkeményedés is. További problémára utal a cipő magas orremelkedése. Jellemzően azoknál a cipőknél figyeltem meg ugyanis a cipő orrának magasítását, melyek talpanyaga keményebb polimerből készült, és ez által nehezen hajlott a talpa. Azáltal, hogy eleve ívesen, és megemelve alakították ki a cipőtalpat, biztosítják a talp görbülését járás közben. Természetesen sokkal kényelmesebb már eleve olyan cipőben járnunk, amiben rendesen ott hajlik a cipő talpa, ahol azt a lábunk igényli. További feltűnő gond ezen a lábbelin, a strasszokkal kirakott fém masni a boka alatt.

Mivel szabvány szerint, gyermekcipőknél csak a leváló kis alkatrészeket lehet vizsgálni a mechanikai laborban, így a fent említett hibákat csak a figyelem felkeltése érdekében írtam le. Ugyanis ezekre oda kell figyelnie a vásárló szülőknek, ha jó kialakítású gyermekcipőt

szeretnének vásárolni gyermeküknek. A vizsgálatot a leváló kis alkatrész méreteinek megmérésével kezdtem meg digitális tolómérővel. Majd körömsablonnal megállapítottam, hogy a gyermek könnyedén alá tud nyúlni a kis, fém masninak minden oldalról. Az cipőt egyik oldalról a díszítésnél, másik oldalról a bokánál befogtam keresztirányba a húzóvizsgálathoz, majd megkezdtem a terhelés növelését 90 N-ig. A 90 N az a terhelési érték, amelyet egy ekkora méretű alkatrésznek el kell viselnie leválás nélkül.

20. ábra: Kínai gyermekcipőn végzett húzóvizsgálat.

Láthatóan a masni kevesebb, mint 90 N terhelésnél vált le a cipő oldaláról, így belepróbálva a kis alkatrészek vizsgáló hengerébe, és megállapítva, hogy belefér, veszélyesnek tekinthetjük a lábbelit. A húzóvizsgálatról készült jegyzőkönyvet a pontos értékekkel a mellékletben helyeztem el. Az értékek kiszámításával kockázatértékelést végeztem az Európai Unió Hivatalos Lapjának (2010), Jogszabályok című kiadványában leírtak szerint.

4.2.2 A Kínai áruházból kiválasztott lábbeli kockázatelemzése

A. Termék leírása:

Termék márkaneve:	Giolan
Termékazonosítója:	CH246-2 BLACK

Származási helye:	Kína
Minőségi osztálya:	I.
Méret:	22-28
Ára:	2390 Ft
Színe:	fekete
Díszítés:	strasszokkal kirakott fém masni

B. Hiba:

A termék hibája, hogy a díszítés határértéken belül leszakadt a húzóvizsgálat során, és a gyermek garatjába kerülve fulladásveszélyt okozhat.

C. Érintett fogyasztói csoport:

Célcsoport	igen/nem	megjegyzés
különösen sérülékeny	✓	3 > évesek
sérülékeny	✓	
egyéb	x	

D. Sérülési forgatókönyv:

Sérülési forgatókönyv	Sérülés típusa és helye	Súlyossága	Valószínűsége	Érték	Eredő valószínűség	Kockázat
1. díszítő masni	fulladás-veszély	3	játék közben	0,1	0,0045	súlyos
			szülői felügyelet hiányában	0,5		
			belélegzés, szájba vétel esetén	0,09		
2. anatómiai elváltozás	egészségkárosító hatás	3	viseli	1	0,0009	nagy
			keskeny orrész általi deformáció	0,0009		
3. feltöri a lábat	egészségkárosító hatás	1	viseli	1	0,03	közepes
			kéregmeregítő a sarok és orr részénél	0,03		

Ezen eredmények szerint a lábbelit RAPEX listára kellene küldeni. Utánanéztünk az NFH-nál, és az elmúlt években már a veszélyes termékek listájára került egy teljesen hasonló lábbeli, ugyanettől a márkától. Az eltérés csak a díszítés alakjában és annak elhelyezésében volt, így biztosan állíthatom a lábbeli veszélyességét.

4.2.3 A cipőboltban vásárolt lábbeli bemutatása

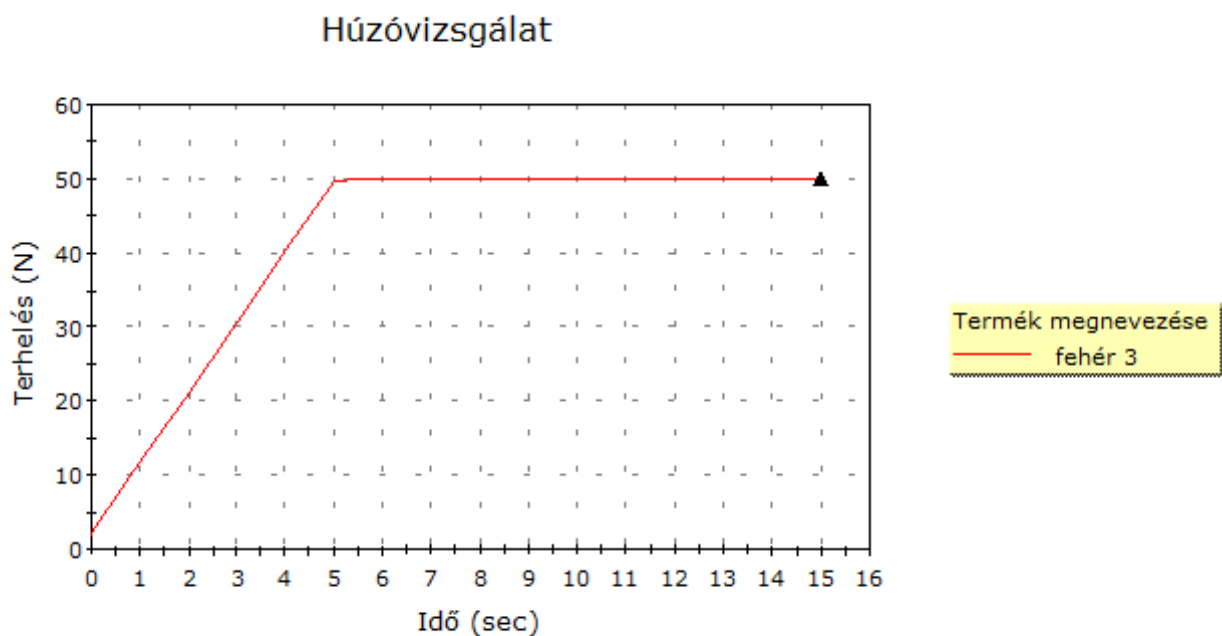
A cipőboltban vásárolt gyermek lábbeli a képen látható rózsaszín és fehér színű, színes gombokkal, szegecsekkel és műbőr virágokkal, szívvel díszített lányka félcipő. Tépőzáras és 20-as méretű.

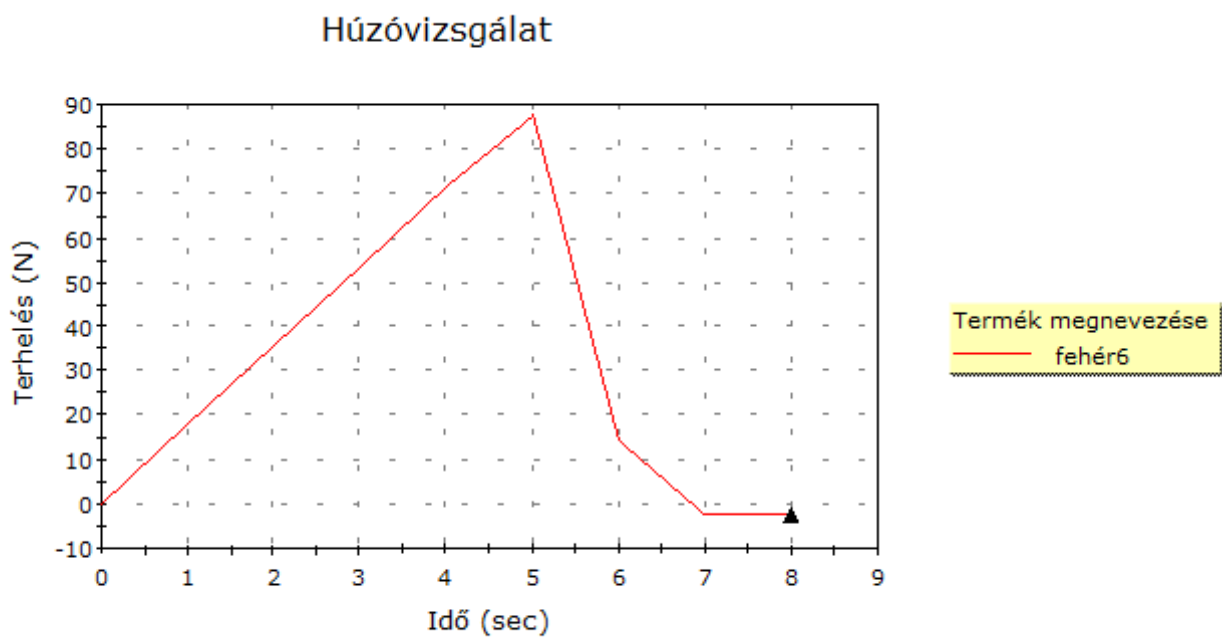
21. ábra: A cipőboltban vásárolt lányka cipő.

A lábbeli megvásárlásakor a legfeltűnőbb problémának a gombokat tekintettem, mert az orrlekerekítése megfelelő és jól rögzíti a bokát. Egy cipőkre szakosodott bolttól el is várjuk, hogy ezeket a feltételeket biztosítsa. A gombokon kívül észrevettem, hogy ennél a félcipőnél is kemény a gumitalp és ezért megemelték a cipő orrát. Illetve a bélés feltűnően színes volt, ami gyanút keltett a kémiai anyagok kapcsán. Jellemzően ugyanis a túl élénk és telített színek utalhatnak magasabb tartalmú kémiai anyagra az NFH Élelmiszer és Vegyi Laboratóriumának dolgozói szerint. Az utolsó felmerülő probléma a harántboltozat megemelésének kis foka. Hasonlóan az első példához, csak a leválasztható kis alkatrészeket vizsgáltam a mechanikai laborban. A vizsgálat kezdetén lemértem a kemény, alkatrészek (gombok, szegecsek, (félkemény alkatrész a márkajelölő címke, de azt is vizsgáltam)) méreteit majd alájuk próbáltam a körömsablont és arra lettem figyelmes, hogy a szegecs alá nem megy be, csak a gombok és a címke alá. Húzóvizsgálathoz beszorítottam a lábbelit a bokánál és az egyik gombnál, majd címkénél fogva. Szabvány szerint 50 N-nal terheltem a gombot. A terhelést,

amelynek értéke ebben az esetben azért kevesebb, mert a leváló alkatrész mérete kisebb. A címkét pedig 90 N-nal.

22. ábra: Cipőboltban vásárolt gyermekcipő gombján végzett húzóvizsgálat.

23. ábra: A cipőboltban vásárolt gyermekcipő márkajelölő címkéjén végzett húzóvizsgálat.

A húzóvizsgálat eredménye meglepett, mert nem szakadt le a gomb, kibírta a terhelést, melynek valószínűsíthetően az volt az oka, hogy műanyag cérnát használtak fel a varráshoz, és azt is többször áthúzták a gomb lyukain. Viszont a márkajelölő címke határértéken belül leszakadt. A címkén azért végeztem el a húzóvizsgálatot, mert egy viszonylag kemény műanyagból készült és nincs konkrét besorolás, hogy milyen sűrűségtől beszélünk kemény, leválasztható kisalkatrészekről. Ezekről a mérésről is készült jegyzőkönyv, amelyekben a pontos értékek is megtalálhatók. Ez a jegyzőkönyv is megtalálható a mellékletben.

4.2.4 A cipőboltból kiválasztott lábbeli kockázatértékelése

A. Termék leírása:

Termék márkaneve:	NelliBlu
Termékazonosítója:	C1912021M02
Származási helye:	-
Minőségi osztálya:	-
Méret:	-20-
Ára:	3390 Ft
Színe:	fehér és rózsaszín
Díszítés:	gombok, szegecsek

B. Hiba:

A termék hibája, hogy nincs megfelelő tájékoztatás a dobozán, illetve a címkéjén. Sem származási hely, sem minőségi besorolás, sem a megvásárolható mérettartomány nincs rajta megnevezve. A gombok ugyan nem szakíthatóak le, de az egyéb nem kemény kisalkatrészek, mint a virágok (kézzel is könnyedén leválnak), vagy a márkajelölő címke igen.

C. Érintett fogyasztói csoport:

Célcsoport	igen/nem	megjegyzés
különösen sérülékeny	✓	3 > évesek
sérülékeny	✓	
egyéb	✗	

D. Sérülési forgatókönyv:

Sérülési forgatókönyv	Sérülés típusa és helye	Súlyossága	Valószínűsége	Érték	Eredő valószínűség	Kockázat
1. márkajelölő címke	fulladás-veszély	2	játék közben	0,1	0,0045	nagy
			szülői felügyelet hiányában	0,5		
			belélegzés, szájba vétel esetén	0,09		
2. anatómiai elváltozás	egészségkárosító hatás	2	viseli	1	0,0006	közepes
			a talp alacsony harántemelése	0,0006		

Ezen eredmények szerint a termék a gyermekekre nézve nem veszélyes, csak nem teljesíti maradéktalanul a rá vonatkozó szabványelőírásokat.

4.3 Kérdőív: a szülők tudatossága gyerek lábbeli vásárlását illetően

Kérdőívemmel a hazai gyermekcipő vásárlási szokásokat kutattam azon célcsoportban, ahol a háztartáson belül, vagy családi, baráti környezetben történt már gyermekcipő vásárlás. Kíváncsi voltam arra is, hogy azok, akik eddigi életük során még nem vásároltak gyermeklábbelit, tehát nem rutinosak, járatosak a témában, vajon jól választanának-e. Ezért a demográfiai adatokat (Neme; Születésének éve; Legmagasabb iskolai végzettsége) felmértem, illetve, hogy „szülője vagy gondviselője-e a gyermeknek/gyermeknek”, és hogy „családi, vagy baráti környezetben van-e olyan gyermek, akinek vásárolt már lábbelit”. Abban az esetben, ha ez utóbbi kérdésre igenlő választ adott, a rendszer továbbléptette egy részletes kérdőívre, ahol a tapasztalatait, vásárlási szokásait és véleményét kérdeztem a tapasztalt vásárlónak. Ha nemleges választ adott a kitöltő, egy olyan rövid kérdéssorra léptette a rendszer, amiben ki kellett választania a számára szimpatikus gyermeklábbelit képek alapján, amelyet megvenne egy gyermeknek. Ezek a képek végül a részletes válaszadóknak is megjelentek, és ezzel zárult a kérdőív a köszönetnyilvánítás előtt. Kérdőívemet két hétig terjesztettem az interneten, és célul a 100 főnyi kitöltőt céloztam meg, amelyet sikeresen el is értem. **A kérdőív a mellékletben található.**

Kérdőívemmel a következő kérdésekre kerestem a választ:

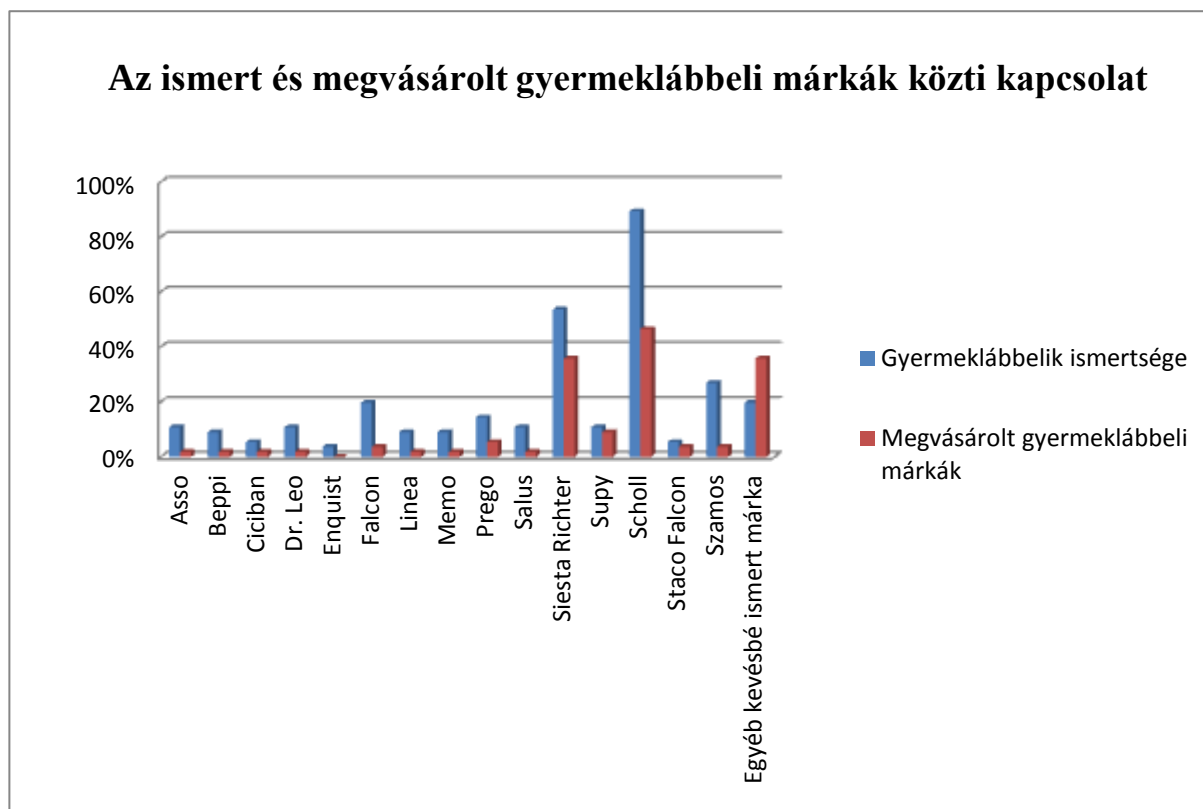
- A. Mely gyermekcipő márkákat ismerik a kitöltők, és melyeket vásárolják szívesen? Van e köztük összefüggés?
- B. A megadott gyermeklábbeli választást befolyásoló tényezőkhez, hogyan viszonyulnak a kitöltők? Mely dolgokra figyelnek oda nagy mértékbe, és melyekre kevésbé, vagy egyáltalán nem?
- C. Milyen üzletekben vásárolnak a kitöltők gyermeklábbelit, milyen árkategórián belül és milyen gyakorisággal?
- D. Mennyire elégedettek a magyarországi gyermekcipő kínálattal, árszínvonallal és minőséggel?
- E. Van e gyermeküknek már most lábbetegsége?
- F. A felsorolt példák közül ki tudja-e választani, a megfelelő kialakítású lábbelit? A válaszokat pedig összevetni, a megadott gyermeklábbeli választást befolyásoló tényezőknél mért válaszokkal.

4.3.1 Kérdőív kiértékelése

A kérdőívet összesen 129-en kezdték el kitölteni, és e válaszadók közül 105 fő fejezte be a kitöltést. 56 válaszadónak közülük van gyermeke, vagy vásárolt már gyermek lábbelit és 49 laikus. A kérdőív kiértékelését csak a teljesen kitöltött adatlapok szerint értékelem. A válaszadók nagyobb része nő (73%) volt, és csekélyebb része férfi (27%). A legidősebb kitöltő 1977-ben született, míg a legfiatalabb 1993-ban, így a kitöltők életkora 21-37 év közé esik, az átlagéletkor 29 év. Legmagasabb iskolai végzettségük a szakközépiskola és gimnázium (49%), illetve a főiskola (17%). A kutatott kérdéseimre a következő válaszokat kaptam a kérdőív kiértékelése során.

A. *Mely gyermekcipő márkákat ismerik a kitöltők, és melyeket vásárolják szívesen? Van-e köztük összefüggés?*

A legismertebb gyermekcipő márkák: Scholl (89%) - ez azt jelenti, hogy a 105 válaszadó közül majdnem mindenki ismeri ezt a márkát az összes kitöltő közül; Siesta Richter (54%) és a Szamos (27%). Annak ellenére, hogy ezek a márkák nagyon ismertek, sokkal kevesebben vásárolják meg, mint ahányan ismerik. A Scholl esetében 46%-ra, a Siesta Richter esetén 36%-ra és a Szamos esetén 4%-ra csökkent az eredmény. Viszont az „Egyéb, kevésbé ismert márkák” válaszeredménye 20%-ról 36%-ra nőtt, ami egyrészt lehet kitöltési hiba, mert ha a kitöltő vásárol kevésbé ismert márkákat, akkor valószínűleg ismer is egyéb márkákat. Másrészt viszont azt jelenti, hogy ezeket az ismert márkákat bizonyos okokból nem vásárolják, annak ellenére, hogy tudatában van a márka sajátosságaival, és termékeivel.

24. ábra: Az ismert és megvásárolt gyermeklábbeli márkák közti kapcsolat (n=56)

B. *A megadott gyermeklábbeli választást befolyásoló tényezőkhez, hogyan viszonyulnak a kitöltők? Mely dolgokra figyelnek oda nagymértékben, és melyekre kevésbé, vagy egyáltalán nem?*

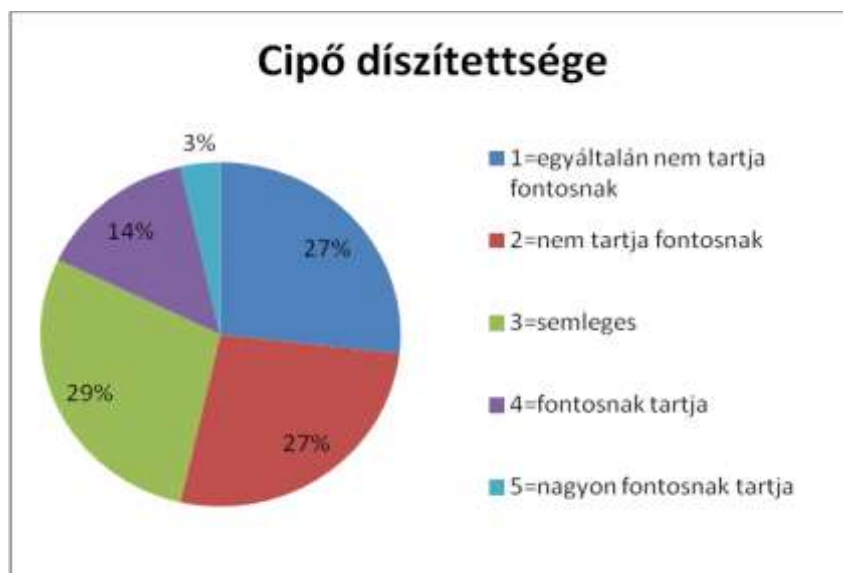
A kérdőívben előzetesen 21 db a jó gyermeklábbeli választást befolyásoló tényezőt határoztam meg és arra kerestem a választ a kitöltőktől, hogy mennyire veszik figyelembe ezeket a szempontokat a gyermek lábbeli kiválasztása során (mennyire fontosak számukra). Bizonyos tényezőknél gondot jelent, ha akár csak egy ember is nem tartja fontosnak, azaz 1-sel értékelte. Ilyen például az életkor, a gyermek lábmérete, az évszak, a cipő orrlekerekítése, a cipő sarka, meglévő mozgás fejlettsége, talp rugalmassága és a boka, sarok rögzítettsége. Ennek ellenére 2-2% megjelent az életkor és a cipő sarkánál a „Nem tartom fontosnak=1” lehetőségénél, és egy kiemelkedő érték jelent meg a cipő orrlekerekítésénél, mégpedig 11%. A többi tényezőnél többségében a „Nagyon fontosnak tartom=5” lehetőséget választották a kitöltők.

25. ábra: Mennyire tartja Ön fontosnak a gyermekcipő orrlekerekítését? (n=56)

A tényezők első csoportja alkotta a rendkívüli odafigyelést igénylő tényezőket. A következő csoportban már olyan speciális tényezőkről van szó, amelyhez már több háttértudás szükséges a gyermek lábbeliről. Ilyenek tehát a cipő anyaga, díszítettsége, viselésének helyszíne, lábizom-szalag erőssége, genetikai öröklés és a testsúly talajra terhelés megoszlása. A cipő anyagánál például fontos tudni, hogy a gyermek bőrével érintkező felületeknek minél inkább festékmentes, natúr bőrnek, vagy 100% pamutnak kell lennie, hogy ne irritálja a gyermek bőrét. Azaz, ne lépjen fel allergiás reakció. A cipő díszítettsége ugyan tetszés kérdése, de a leválasztható kis alkatrészek már a gyermek életére is veszélyesek lehetnek a garatba kerülve, vagy belélegezve, ezért olyan gyermek lábbelit kell választania a szülőnek, melynek legalább látszólag stabil a dísz rögzítése, vagy nagyobb, mint amekkorát egy gyermek le tud nyelni. A cipő kiválasztásánál hasonlóképp figyelembe kell venni, hogy kint, vagy bent fogja használni a gyermek. Például tornatermi sportcipőnél fontos a cipő talpának bordázottsága, hogy ne csússzon a sima felületen, vagy például télen fontos, hogy a bakancs talpa legyen bordázott, hogy a fagyos úton stabilan tudjon járni a gyermek. A lábizom és bokaszalag erőssége esetén választhatunk a gyermekünknek kevésbé rögzített lábbelit is, mivel sportolás során már eléggé megerősödtek az izmok, és már kevésbé van szükség olyan kialakítású cipőre, ami fogja a bokáját és sarkát. Egyes esetekben oda kell figyelni a genetikailag örökletes, testi elváltozásokra. Például genetikailag öröklhető, hogy a gyermek egyik lába sokkal rövidebb, mint a másik, ekkor speciális lábbelire, vagy talpbetétre van szükség, vagy az O-láb is ide sorolható. Viszont ez kialakulhat a testsúly talajra terhelés rossz megoszlásával, ha a gyermek túlsúlyos. Fontos, hogy ilyenkor megfelelő rögzítésű és rugózású lábbelit válasszunk, hogy a térdek ne legyenek túlterhelve.

A kérdőívekre választ adók cipő anyagát túlnyomó többségben fontosnak tartották, de a többi esetben voltak, akik nem tartották fontosnak. A testsúly talajra terhelés megoszlásánál (18%), viselésének helyszíne esetén (2%), lábizom- szalag erősségénél (18%), genetikai öröklésnél (13%) és ami a legmeglepőbb volt, hogy a díszítettségénél (54%). Ez jelentheti azt, hogy nem amiatt választ egy cipőt gyermekének, mert szépen van díszítve, de azt is, hogy nem figyel oda, amikor kiválasztja.

26. ábra: Mennyire tartja Ön fontosnak a gyermeklábbeli díszítettségét?(n=56)

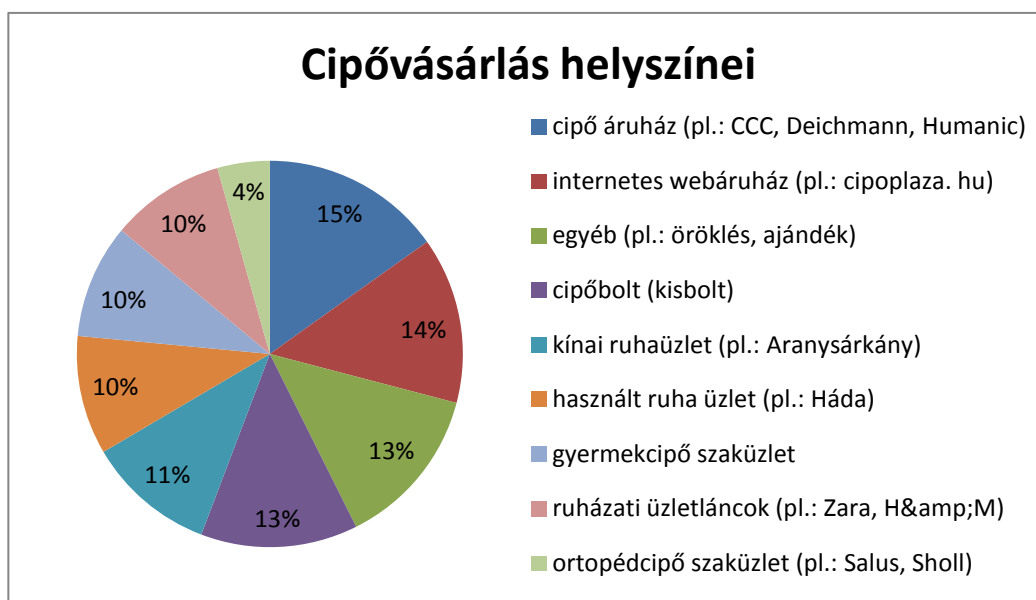
Az utolsó csoportba tartoznak a szubjektív tényezők, mint a cipő márkája, ára, származásának helye („Made in”), rögzítésének kialakítása (pl.: tépőzáras, fűzős stb.), a gyermek ízlése és a trend. Ezek a tényezők mind nagymértékben befolyásolják a vásárlást (54-68%).

C. Milyen üzletekben vásárolnak a kitöltők gyermeklábbelit, milyen árkategórián belül és milyen gyakorisággal?

A kérdőív kiértékelése azt az eredményt hozta, hogy nincs kiemelkedő érték abban, hogy hol vásárolnak a legtöbbször. Jellemzően több helyen vásárolnak, de főként cipő áruházakban és 3000-5000 Ft értékben vásárolnak, kb. háromhavonta.

5. táblázat: Összefüggések.

internetes webáruház (pl.: cipoplaza. hu)	3	hetente	0	0-1000 Ft	0
kínai ruhaüzlet (pl.: Aranysárkány)	3	havonta	4	1000-3000 Ft	4
használt ruha üzlet (pl.: Háda)	3	3 havonta	25	3000-5000 Ft	19
cipő áruház (pl.: CCC, Deichmann, Humanic)	18	félévente	13	6000-8000 Ft	18
gyermekcipő szaküzlet	12	évente	14	8000 Ft fölött	15
cipőbolt (kisbolt)	3				
ortopédcipő szaküzlet (pl.: Salus, Sholl)	7				
ruházati üzletláncok (pl.: Zara, H&M)	7				

27. ábra: Cipővásárlás helyszínei (n=56).

D. Mennyire elégedettek a magyarországi gyermekcipő kínálattal, árszínvonallal és minőséggel?

A kitöltők összességére jellemző, hogy inkább elégedettek, a fent említett tényezőkkel. Például a kitöltők az árszínvonallal 43%-ban és a minőséggel 46%-ban elégedettek. Viszont a kínálattal csak 38%-ban elégedettek, azaz többségében nagyobb választékot szeretnének. Ez egy úgynevezett piaci rés a gyermeklábbeli tervezők számára.

E. *Van-e gyermeküknek már most lábbetegsége?*

A legtöbb esetben a közismert lúdtalp a legjellemzőbb 26%-kal, majd a bokasüllyedés 22%-kal, végül 3-3% a bűtyök és a lábközépcsont fájdalom. Viszont az egyebek között fel lett sorolva a balerinaláb, az O-láb és az, hogy még nincs lábbetegsége. Ez a lábbetegség, lehet örökletes, illetve kialakult is. A jelen minta alapján azt figyeltem meg, hogy azon kitöltők esetében, akik nem saját gyermeküknek vásárolnak gyermek lábbelit, azon gyermekeknél felmerült lábbetegség. Általában nagy összegben, minden esetben 6000 Ft fölött, és főként gyermekcipő szaküzletben vásárolnak, ők helyesen is töltötték ki a képválasztós tesztet is.

F. *A felsorolt példák közül ki tudják-e választani, a helyes kialakítású lábbelit? A válaszokat pedig összevetni, a megadott gyermeklábbeli választást befolyásoló tényezőknél mért válaszokkal.*

A következő gyermek lábbelik közül kellett kiválasztani a helyeset.

a) A helyes kialakítású téli gyermekcsizma.

b) A helytelen kialakítású téli gyermekcsizma.

Probléma oka: leválasztható kisalkatrész (gyöngyök), erős szín.

a) A helytelen kialakítású gyermek félcipő.

Probléma oka: leváló kisalkatrész (gombok).

b) A helyes kialakítású gyermek félcipő.

a) A helyes kialakítású gyermek alkalmi cipő.

b) A helytelen kialakítású gyermek alkalmi cipő.

Probléma oka: magas sarok, leváló kisalkatrészek (gyöngyök).

a) A helyes kialakítású gyermek szandál.

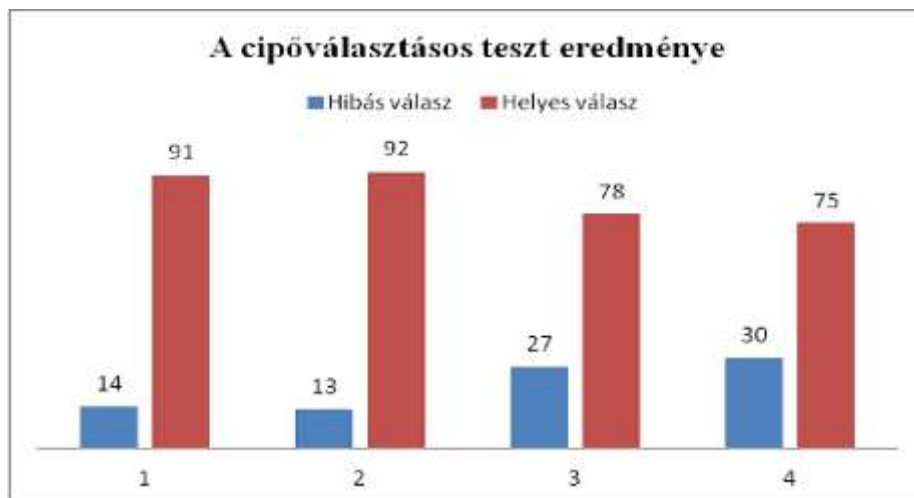

a) A helytelen kialakítású gyermek szandál.

Probléma oka: leváló kisalkatrészek (gyöngyökkel díszített csat).

A képekkel bemutatott választásos teszt alapja, hogy felmérjem vannak-e olyan vásárlók, akik a rossz kialakítású cipőket választják. A képek beválogatásakor főként a leválasztható alkatrészekre koncentráltam, mert az általuk okozott veszélyekről a fogyasztókat már tájékoztatta Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság e témakörben illetékes osztálya. Ezek mellett igyekeztem egyéb figyelemfelkeltő hibákat kiválasztani, mint például a magas sarok, az orrlekerekítés hiánya, illetve a feltűnően erős szín, ami utalhat a magas kémiai anyagtartalomra. A 105 kitöltő közül a legtöbben felismerték a hibákat, de egy olyan típus sem volt, ahol mindenki a „helyes megoldást” (a biztonságos terméket) választotta volna. Ez arra utal, hogy még mindig nem teljes a fogyasztók tájékoztatása. Mivel a fizikai kialakításokra nem is létezik szabvány szerinti, ergonomikus megkötés, ezért fontos, hogy

legalább tájékoztassák a vásárlókat a lehetséges veszélyforrásokról, amelyek nem feltétlenül okoznak kárt, hanem akár évek alatt fejtik ki hatásukat.

28. ábra: A cipőválasztásos teszt eredménye (n=105)

5 ÖSSZEFOGLALÁS

A nyáron végzett gyakorlattal a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóságnál kezdetben azt szerettem volna elérni, hogy az egyetemen szerzett tudásomat a való életben is próbára tegyem és tapasztalatot gyűjtsek azon munkahely lehetőségekről, amivel az alapképzésen szerzett diplomámmal el tudnék helyezkedni. Lelkesedésemet a hatóságnál viszont oly nagyra értékelték, hogy minden lehetséges kulisszák mögé betekintést engedtek. Ezért nagyon hálás is vagyok, mert ekkor kezdett el csak igazán foglalkoztatni a gondolat, hogy tapasztalataimat a gyakorlat során meg kellene örökíteni egy TDK dolgozat formájában. A gyermekcipőkre szűkülő kutatásom oka több tényezőből eredt. Elsősorban a jogszabályok között talált rés, amely a piacra enged veszélyes gyermekcipőket, másrészt a családon belül lévő három év alatti gyermekekkel szerzett tapasztalatok, végül azon alapvető tény, hogy én magam is szeretem a szép, de még is kényelmes lábbeliket.

Maga a probléma, amire a kutatásom épül, az NFH-nál dolgozó, tapasztalt munkatársak észrevétele. Mégpedig, hogy nincs a gyermek lábbelikre vonatkozó jogszabály, ami alapján ki lehetne szűrni a piacon jelenlevő veszélyes termékeket. Ezért jelenleg a gyermekjátékokra használt jogszabályt tudják alkalmazni a leválasztható kis alkatrészekre a gyermek lábbelik esetén, és csak a kockázatértékelés során hívják fel a megyei piacfelügyelet figyelmét a geometriából és egyéb részek kialakításából származó lehetséges veszélyekre. Ők tapasztalatból tudják már, hogy egy-egy orrmagasság, haránt emelés, sarokmagasság, vagy talprugalmasság mikor okozhat elváltozást egy gyermek lábán. Az NFH Piacfelügyeleti

osztályán ugyanis olyan többgyermekes családayakkal is találkoztam, akik rendkívül jó szakemberei a könnyűiparnak, és végzettségükből is kifolyólag megtanulták a helyes, egészségre nem ártalmas ruházati cikkek (Pl.: gyermek pulóver, nadrág, lábbeli) kialakítását. A különböző ruhadarabok szabvány szerinti vizsgálatát jelenleg is végzik, de a gyermeklábbeli az a terület, amelyre nem létezik önálló szabvány, és a jogszabályba iktatásra irányuló eddigi próbálkozásaitak rendre elutasították.

Így végső célom a fogyasztók figyelmének felhívása, hogy mely tényezőkre figyeljenek oda és hogyan válasszanak gyermekcipőt vásárláskor. A piackutatás során találkoztam jó, kevésbé jó és kifejezetten rossz kialakítású gyermek lábbelikkal is, így reális viszonyítási alappal tudtam vizsgálni a különböző típusokat. Arra a következtetésre jutottam az ortopédiai vizsgálódás és a két gyermekcipő mérése során, hogy a gyermeklábbelit vásárlóknak, (főleg, akik három év alatti gyermeknek vásárolnak) rendkívül fontos odafigyelnie egyes tényezőkre.

Először is, bármilyen drága egy jó minőségű gyermeklábbeli (4000-10000 Ft) a gyermek lábának méretével azonos nagyságú cipőt kell választani, hogy az megfelelő tartást, és stabilitást adjon a gyermeknek. Biztonságosan tegye meg az első lépéseket, ne lötyögjön a lábán, mert egyrészt kényelmetlen és feltörheti a lábát, másrészt a talpának lenyomata az anyagban megmarad, és ahogy kijárja egy mélyedés keletkezik benne. Mivel azonban a gyermekek testmagassága gyorsan növekszik, lábboltozataik is ennek megfelelően eltolódva máshová kerülnek. Ezért a korábban kialakult mélyedések most már károsan hatnak a helyes talpalakulásra. Ezt csak egy talpbetéttel lehet orvosolni, ám a gyermek lábbelik eleve tartalmazznak némi harántemelést, így a beépített és utólag beletett talpbetét harántemelése együtt már túl magas lesz.

Emellett fontos az is, hogy a cipő talpát kézzel is könnyedén lehessen hajlítani. Ugyanis a kisgyermekek járás elősegítő funkcióját tölti be a gördülékeny talpkialakítás. A gördülékenység alapfunkciója pedig a könnyű, hajlítható talp. Ezt úgy állapíthatja meg legegyszerűbben a vásárló, ha gyermekkel szeretné együtt kiválasztani a lábbelit, hogy pipiskedésre, guggolásra kéri. Figyelmesen kell a mozgásokat végignézni, és ha a gyermek könnyen mozog a lábbeliben és nincs panasza, valószínűleg jó a cipő. Persze a kézi hajlítás módszere is elegendő.

A kérdőívől kiderült, hogy a vásárlók alig figyelnek az orrlekerekítésre, ami a jó kialakítású gyermekcipő nagyon fontos kritériuma (34% semleges, 19% kevésbé fontosnak tartja és 11% egyáltalán nem tartja fontosnak, azaz összesen 64%), az a cipő orrlekerekítése. Ezek az

értékek azért aggasztóak, mert a kitöltők 44%-ának 3 év alatti gyermeke van. Ebben a korosztályban kellene a legjobban odafigyelni, hogy a cipő orra közel félkörívet írjon le, mert így normál lábfekvésben is elférnek egymás mellett a lábujjak és nincsenek összenyomásnak kitéve. A lábbetegségekre adott válaszok ugyan azt mutatták, hogy nincs minden gyereknek lábbal kapcsolatos megbetegedése, de abban az esetben, ha a lábujjak folytonos oldalirányú nyomásnak vannak kitéve egy szűkülő orrú lábbeliben, kialakulnak a megnevezett betegségek, mint a bűtyök és a lábközépcsont fájdalom.

További megállapításom a kérdőív és piackutatás kapcsán, hogy a vásárlók egy része, még mindig megvásárolja a magas sarkú lábbelit gyermekének. Természetesen (főként kínai üzletekben) könnyen meg is lehet vásárolni ezen kialakítású, kifejezetten gyermek alkalmi cipő néven kereskedelmi forgalomba hozott lábbeliket, de a gyermek talpának és bokájának semmiképp sem használ. Tulajdonképpen előretolja a gyermek lábfejét, és a súly nagy része a láb első felét fogja terhelni, amit a bokán vezetne el a láb, de mivel az nincs megfelelően rögzítve, ezért a fájdalom egészen a derékig kihathat. Ez nem csak gyerekek esetén igaz, sőt ezt a felnőtt nők zöme saját tapasztalatból is tudhatja. A láb erre a típusú igénybevételre fájdalmas csontkinövésekkel és bűtykökkel reagál. Ez azért lehet furcsa azoknak, akik erről még nem tájékozódnak, mert alapvetően, ha valamit összenyomunk az kisebb lesz. A csont sajnos, vagy nem sajnos, ebben az esetben mindenképp kivétel, mivel nyomás hatására, kinövésekkel válaszol.

Ezen problémákat tartom a legsúlyosabbnak, és a legfontosabbnak, amiről a szülők figyelmét mindenképpen fel kell hívnunk. A tájékoztatásra kijelölt szerv lehetne az NFH, mivel mai napig tartanak előadásokat, bemutatókat a veszélyes termékekről, sőt van egy NFH Okoskosár nevű aloldala is az NFH-nak. Prevenció jelleggel hozták létre ezt az oldalt közel 1-2 éve kisiskolásoknak és szülőknek, ahol hasznos információkat találni játékos, mesés formában. Téma szerint fel vannak osztva a menük, így könnyedén tud keresni bárki az érdekesnél érdekesebb információkra. Szülők részére is található egy menüsor, amely a veszélyes termékeket tartalmazza, kitérve könnyűipari, műszaki és vegyipari termékekre. Viszont ezt a tájékoztatását ki lehetne egészíteni akár ebben a formában is, a megfelelő termék kiválasztásának módszerével. Jelen témát tekintve, a megfelelő gyermekcipők kiválasztásának kritériumaival. Ezáltal egy helyen lennének tájékoztatva a szülők, és nem kellene több helyről begyűjteni az információt. Sőt mivel állami szervről van szó, ahol szakértők dolgoznak fel minden témavizsgálatot, a szülő biztos lehet abban, hogy valós

információhoz jut. Nem kell aggódnia, vagy több forrásból megbizonyosodnia, hogy jó vagy rossz-e, amit vásárolt. Biztos forrásból tud információhoz jutni.

Mivel a gyártók visszakeresése (nyomon követhetőség hiányában) sokszor megoldhatatlan feladat, a rossz minőségű termékek beáramlását nem lehet megállítani, jobb megoldásnak bizonyulna az embereket meggyőzni, hogy biztonságos termékeket vásároljanak. Ezt azért is tartom ennyire fontosnak, mivel a mai Magyarország előregedő társadalomnak számít, ezért törekednünk kell, hogy a felnövekvő generáció, minél egészségesebb és életerősebb legyen. A fiatalságban van ugyanis a jövő.

Antalovits Miklós, Süle Margit (2012): Termékmenedzsment Budapest

Az Európai Unió Hivatalos Lapja (2010): Jogszabályok

Benkő László (1980): Gyártmánytervezés II. - Könnyűipari Műszaki Főiskola, Budapest.

Erik Trinkaus (1948): Department of Anthropology, URL: http://anthropology.artsci.wustl.edu/trinkaus_erik (Letöltés: 2014.08.26)

Fejes Ágnes, Kaszab Edit, Madari Viktória (2007): *Króm*, Tájékoztatóanyag URL: <http://kockazatos.hu/anyag/kr%C3%B3m> (Letöltés: 2014.09.12.)

Ficzere Mónika (2009): A gyerekkori statikai lábelváltozások prevenciója és fizioterápiája, URL: <http://www.labaszatotto.hu/blog/gyerekkori%20statisztika.htm> (Letöltés: 2014.10.01.)

Gotham Center (2004): *Garment Industry History Initiative, Historical Overview*, URL: <http://www.gothamcenter.org/garment/>, (Letöltés: 2014.09.02.)

Kovács Andrea (2012): *Mezítláb, vagy kiscipőben járjon otthon a baba?* - Szülők lapja.hu, URL: <http://www.szuloklapja.hu/gyermek-fejlodese/1047/mezitlab-vagy-kiscipoben-jarjon-otthon-a-baba.html> (Letöltés: 2014.08.25.)

Landesanstalt für Umwelt (2012): *Dimethylfurmarat in Anhang XVII aufgenommen*, URL: <http://www.lubw.baden-wuerttemberg.de/servlet/is/217152/> (Letöltés: 2014.09.12.)

Netjogtár (1997): Fogyasztóvédelmi törvény, URL: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99700155.TV (Letöltés: 2014.10.15.)

Netjogtár (2012): Piacfelügyeleti törvény, URL: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200088.TV (Letöltés: 2014.10.15.)

Stefan Antinei (2008): *When did people start wearing Shoes?* - Softpedia, Updated one minutes ago , URL: <http://news.softpedia.com/news/When-Did-People-Start-Wearing-Shoes-78160.shtml> (Letöltés: 2014.08.26.)

Trenton Holliday (1966): EVOS, Reflections on Modern Human Origins in the Post-Neandertal Genome Era, URL: <http://evolution.binghamton.edu/evos/seminars/fall-2013/trenton-holliday/> (Letöltés: 2014.08.26)

6 MELLÉKLETEK, FÜGGELÉKEK

6.1 Vizsgálati jegyzőkönyvek

6.1.1 Kínai üzletben vásárolt, fekete lánykacipőről készített vizsgálati jegyzőkönyv

Vizsgálati jegyzőkönyv

Tárgy: 4 Giolan CH246-2 kislányka félcipő termékbiztonsági vizsgálata

A mintára vonatkozó azonosító adatok:

Minta megnevezése: 4 Giolan CH246-2 kislányka félcipő
Minta leírása: Fekete műbőr félmagas sarkú lányka cipő, a sarokrész külső oldalán masni alakú, strasszokkal kirakott fém dísszel és tépőzáras pánntal, natúr krómcserzésű bőr béléssel, 23-as méretnagyságban.
Minta mennyisége: 1 pár

Vizsgálat végzésének ideje (től-ig időtartama): 2014-09-09. – 2014-09-09

Vizsgálati mintához csatolt dokumentáció: -

Vizsgálati módszerek:

MSZ EN 71-1:2011+A3:2014 Gyermekek játékszereinek biztonsága (visszavont szabvány) ("A" jelöléssel), továbbiakban hivatkozott fejezetei szerint.

A vizsgálatoknál alkalmazott műszer(ek), eszköz(ök) és berendezés(ek):

Megnevezés	Típus
Digitális tolómérő	DIGI-MET
Univerzális anyagvizsgáló gép	4466
Kis alkatrészek vizsgáló hengere	-
Digitális erőmérő	DFM 10
Köröm sablon	-

Mérési –vizsgálati eredmények:

Vizsgált jellemzők / Mérési eredmények	Mérési bizonytalanság	Értékelés
(A: 8.4.; 8.4.2.1.; B*: 8.4.; 8.4.2.1.; A37.) Húzóvizsgálat A strasszokkal kirakott fém masni felerősítési szilárdságának és ellenőrzésére húzóvizsgálatot végeztünk. A fém masni befogható mérete: 16,90 mm. A húzóvizsgálat során a fém masni 53,02 N erő hatására levált a cipőről. <i>Előírt vizsgálati terhelés: (50 ± 2) N, ha a legnagyobb hozzáférhető méret 6 mm, vagy annál kisebb és (90 ± 2) N, ha a leghozzáférhető méret nagyobb, mint 6 mm. A terhelő erőt 10 s időtartamig kell fenntartani.</i>	-	-
(A: 8.2.; B*: 8.2.; A36.) Kis alkatrészek vizsgálóhengere A leszakadt díszítőelemet a vizsgálóhengerbe helyeztük, és megállapítottuk, hogy az teljesen belefér a kis alkatrészek vizsgálóhengerébe.	-	-

Budapest, 2013. június 12.

Melléklet: 1 db

6.1.2 Cipőboltban vásárolt, lányka félcipő gombjáról készített vizsgálati jegyzőkönyv

Vizsgálati jegyzőkönyv

Tárgy: C1912021M02 gyermek félcipő termékbiztonsági vizsgálata

A mintára vonatkozó azonosító adatok:

Minta megnevezése: C1912021M02 gyermek félcipő
Minta leírása: Fehér és rózsaszín műbőr felsőrésű gyermek félcipő. Külső oldalán fémszegecsekkel, strasszokkal és gombokkal díszítve. Bokarészen tépőzáras pánntal, natúr krómcserzésű bőr béléssel, 20-as méret nagyságban.
Minta mennyisége: 1 pár

Vizsgálat végzésének ideje (től-ig időtartama): 2014.09.09. – 2014.09.09

Vizsgálati mintához csatolt dokumentáció: -

Vizsgálati módszerek:

MSZ EN 71-1:2011+A3:2014 Gyermekjátékszerek biztonsága (visszavont szabvány) ("A" jelöléssel), továbbiakban hivatkozott fejezetei szerint.

A vizsgálatoknál alkalmazott műszer(ek), eszköz(ök) és berendezés(ek):

Megnevezés	Típus
Digitális tolómérő	DIGI-MET
Univerzális anyagvizsgáló gép	4466
Kis alkatrészek vizsgáló hengere	-
Digitális erőmérő	DFM 10
Köröm sablon	-

Mérési –vizsgálati eredmények:

Vizsgált jellemzők / Mérési eredmények	Mérési bizonytalanság	Értékelés
(A: 8.4.; 8.4.2.1.; B*: 8.4.; 8.4.2.1.; A37.) Húzóvizsgálat A felvarrott gomb felerősítési szilárdságának ellenőrzésére húzóvizsgálatot végeztünk. A felvarrott gomb befogható mérete: 11,46 mm. A húzóvizsgálat során a felvarrott gomb az előírt 90 N hatására nem vált le a cipőről. <i>Előírt vizsgálati terhelés: (50 ± 2) N, ha a legnagyobb hozzáférhető méret 6 mm, vagy annál kisebb és (90 ± 2) N, ha a legnagyobb hozzáférhető méret nagyobb, mint 6 mm. A terhelő erőt 10 s időtartamig kell fenntartani.</i>	-	-
(A: 8.2.; B*: 8.2.; A36.) Kis alkatrészek vizsgálóhengere A leszakadt díszítőelemet a vizsgálóhengerbe helyeztük, és megállapítottuk, hogy azok teljesen beleférnek a kis alkatrészek vizsgálóhengerébe.	-	-

Budapest, 2014. 09. 09.

Melléklet: 1 db

6.1.3 Cipőboltban vásárolt, lányka félcipő márkajelölő címkéjéről készített vizsgálati jegyzőkönyv

Vizsgálati jegyzőkönyv

Tárgy: C1912021M02 gyermek félcipő termékbiztonsági vizsgálata

A mintára vonatkozó azonosító adatok:

Minta megnevezése: C1912021M02 gyermek félcipő
Minta leírása: Fehér és rózsaszín műbőr felsőrésztű gyermek félcipő. Külső oldalán fémszegecsekkel, strasszokkal és gombokkal díszítve. Bokarészen tépőzáras pánntal, natúr krómcserzésű bőr béléssel, 20-as méretnagyságban.
Minta mennyisége: 1 pár

Vizsgálat végzésének ideje (től-ig időtartama): 2014.09.09. – 2014.09.09

Vizsgálati mintához csatolt dokumentáció: -

Vizsgálati módszerek:

MSZ EN 71-1:2011+A3:2014 Gyermekjátékszerek biztonsága (visszavont szabvány) ("A" jelöléssel), továbbiakban hivatkozott fejezetei szerint.

A vizsgálatoknál alkalmazott műszer(ek), eszköz(ök) és berendezés(ek):

Megnevezés	Típus
Digitális tolómérő	DIGI-MET
Univerzális anyagvizsgáló gép	4466
Kis alkatrészek vizsgáló hengere	-
Digitális erőmérő	DFM 10
Köröm sablon	-

Mérési –vizsgálati eredmények:

Vizsgált jellemzők / Mérési eredmények	Mérési bizonytalanság	Értékelés
(A: 8.4.; 8.4.2.1.; B*: 8.4.; 8.4.2.1.; A37.) Húzóvizsgálat A felvarrott gomb felerősítési szilárdságának ellenőrzésére húzóvizsgálatot végeztünk. A tépőzáras pántra felvarrott félkemény műanyag cimke befogható mérete: 20,79 mm. A húzóvizsgálat során a cimke 87,79 N erő hatására levált a cipőről. <i>Előírt vizsgálati terhelés: (50 ± 2) N, ha a legnagyobb hozzáférhető méret 6 mm, vagy annál kisebb és (90 ± 2) N, ha a legnagyobb hozzáférhető méret nagyobb, mint 6 mm. A terhelő erőt 10 s időtartamig kell fenntartani.</i>	-	-
(A: 8.2.; B*: 8.2.; A36.) Kis alkatrészek vizsgálóhengere A leszakadt díszítőelemeket a vizsgálóhengerbe helyeztük, és megállapítottuk, hogy azok teljesen beleférnek a kis alkatrészek vizsgálóhengerébe.	-	-

Budapest, 2014. 09. 09.

Melléklet: 1db

6.2 Kérdőív

[ ]Neme: *

Kérem, válasszon **egy**et az alábbiak közül:

☐ Nő

☐ Férfi

[ ]Születésének éve: *

Csak számokat írhat ebbe a mezőbe!

Kérem, írja ide a válaszát:

[ ]Legmagasabb iskolai végzettsége: *

Kérem, válasszon **egy**et az alábbiak közül:

☐ 8 általános alatt;

☐ általános iskola 8. osztály;

☐ szakmunkásképző;

☐ szakközépiskola, gimnázium;

☐ OKJ-s képzés;

☐ főiskola;

☐ egyetem BSc;

☐ egyetem MSc;

☐ PhD képzés.

[ ]Szülője, vagy gondviselője Ön gyermeknek/gyermekeknek? *

Kérem, válasszon ki **mind**ent, ami érvényes:

☐ Igen, 0-3 év közötti gyermeknek/gyermekeknek.

☐ Igen, 4-6 év közötti gyermeknek/gyermekeknek.

- ☐ Igen, 7-9 év közötti gyermeknek/gyermekeknek.
- ☐ Igen, 10-12 év közötti gyermeknek/gyermekeknek.
- ☐ Igen, 13-15 év közötti gyermeknek/gyermekeknek.
- ☐ Igen, 16-18 év közötti gyermeknek/gyermekeknek.
- ☐ Nem, nincs a háztartásomban 18 év alatti gyermek.
- ☐ Nem, nincs gyermekem.

[ ]Családi, vagy baráti környezetben, van olyan gyermek, akinek vásárolt már lábbelit? *

Kérem, válasszon **egy**et az alábbiak közül:

- ☐ Igen
- ☐ Nem

[ ]Milyen gyermekcipő márkákat ismer Ön? *

Csak akkor válaszoljon erre a kérdésre, ha az alábbi feltételek teljesülnek:

A válasz 'Igen' at question '5 [k5]' (Családi, vagy baráti környezetben, van olyan gyermek, akinek vásárolt már lábbelit?)

Kérem, válasszon ki **mind**ent, ami érvényes:

- ☐ Asso
- ☐ Beppi
- ☐ Ciciban
- ☐ Dr. Leo
- ☐ Enquist
- ☐ Falcon
- ☐ Linea
- ☐ Memo
- ☐ Prego
- ☐ Salus
- ☐ Siesta Richter

- ☐ Supy
- ☐ Scholl
- ☐ Staco Falcon
- ☐ Szamos
- ☐Egyéb:

[|Milyen márkájú gyermekcipőt szokott Ön megvásárolni? *

Csak akkor válaszoljon erre a kérdésre, ha az alábbi feltételek teljesülnek:

A válasz 'Igen' at question '5 [k5]' (Családi, vagy baráti környezetben, van olyan gyermek, akinek vásárolt már lábbelit?)

Kérem, válasszon ki **mindent**, ami érvényes:

- ☐ Asso
- ☐ Beppi
- ☐ Ciciban
- ☐ Dr. Leo
- ☐ Enquist
- ☐ Falcon
- ☐ Linea
- ☐ Memo
- ☐ Prego
- ☐ Salus
- ☐ Siesta Richter
- ☐ Supy
- ☐ Scholl
- ☐ Stacho Falcon
- ☐ Szamos
- ☐Egyéb:

[ ]Mennyire befolyásolja Önt a következő szempontok, amikor gyermekcipőt vásárol (véleményét 5-ös skálán jelölje- ahol 1= egyáltalán nem tartom fontosnak, 5= nagyon fontosnak tartom)? *

Csak akkor válaszoljon erre a kérdésre, ha az alábbi feltételek teljesülnek:

A válasz 'Igen' at question '5 [k5]' (Családi, vagy baráti környezetben, van olyan gyermek, akinek vásárolt már lábbelit?)

Kérem, jelöljön meg egy megfelelő választ minden felsorolt elem számára:

	1	2	3	4	5
gyermek aktuális életkora	☐	☐	☐	☐	☐
aktuális évszak	☐	☐	☐	☐	☐
a meglévő mozgás fejlettsége (pl.: kúszó, mászó, tipegő, stb.)	☐	☐	☐	☐	☐
genetikai öröklés (pl.: „O- láb”)	☐	☐	☐	☐	☐
a láb izom, szalag, erőssége (pl.: Ha végez valamilyen sportot, vagy sokat mozog általában erősebbek a lábizmok is.)	☐	☐	☐	☐	☐
a lábfej mérete (pl.: Fontos, hogy mindig a gyermek lábához illő, pontos méretet vegye meg.)	☐	☐	☐	☐	☐
a testsúly talajra terhelés eloszlása (pl.: túlsúlyos e a gyermek)	☐	☐	☐	☐	☐
a cipő viselésének helyszíne (pl.: benti, vagy kinti használat)	☐	☐	☐	☐	☐
a cipő márkája	☐	☐	☐	☐	☐
a cipő ára:	☐	☐	☐	☐	☐
a cipő orrlekerekítése	☐	☐	☐	☐	☐
talp rugalmassága(Szabad kézzel könnyen hajlítható cipőtalp.)	☐	☐	☐	☐	☐
a cipő anyaga	☐	☐	☐	☐	☐
a cipő díszítettsége (pl.: apró kövek, flitterek)	☐	☐	☐	☐	☐
a láb (boka, sarok) rögzítettsége a cipőben	☐	☐	☐	☐	☐
a cipő rögzítésének kialakítása (pl.: cipőfűző, cipzár)	☐	☐	☐	☐	☐
a cipő sarka (pl.: lapos, magas):	☐	☐	☐	☐	☐
a cipő származása („Made in”)	☐	☐	☐	☐	☐
trendnek/divatnak megfelelő	☐	☐	☐	☐	☐
tetsszen a gyermeknek	☐	☐	☐	☐	☐
egyéb	☐	☐	☐	☐	☐

[ ]Hol szokott Ön gyermekcipőt vásárolni? *

Csak akkor válaszoljon erre a kérdésre, ha az alábbi feltételek teljesülnek:

A válasz 'Igen' at question '5 [k5]' (Családi, vagy baráti környezetben, van olyan gyermek, akinek vásárolt már lábbelit?)

All your answers must be different.

Kérem, számozza be az összes dobozt a választási sorrendjének megfelelően 1-től eddig: 9

- ☐ internetes webáruház (pl.: cipoplaza. hu)
- ☐ kínai ruhaüzlet (pl.: Aranysárkány)
- ☐ használt ruha üzlet (pl.: Háda)
- ☐ cipő áruház (pl.: CCC, Deichmann, Humanic)
- ☐ gyermekcipő szaküzlet
- ☐ cipőbolt (kisbolt)
- ☐ ortopédcipő szaküzlet (pl.: Salus, Sholl)
- ☐ ruházati üzletláncok (pl.: Zara, H&M)
- ☐ egyéb

[]Elégedett Ön...(véleményét 5-ös skálán jelölje- ahol 1= egyáltalán nem vagyok elégedett, 5= nagyon foelégedett vagyok) *

Csak akkor válaszoljon erre a kérdésre, ha az alábbi feltételek teljesülnek:

A válasz 'Igen' at question '5 [k5]' (Családi, vagy baráti környezetben, van olyan gyermek, akinek vásárolt már lábbelit?)

Kérem, jelöljön meg egy megfelelő választ minden felsorolt elem számára:

	1	2	3	4	5
... a gyermekcipők magyarországi kínálatával?	☐	☐	☐	☐	☐
...a gyermekcipők magyarországi árszínvonalával?	☐	☐	☐	☐	☐
...Ön által vásárolt gyermekcipő/gyermekecipők minőségével?	☐	☐	☐	☐	☐

[ ] Milyen gyakran vásárol gyermek lábbelit? *

Csak akkor válaszoljon erre a kérdésre, ha az alábbi feltételek teljesülnek:

A válasz 'Igen' at question '5 [k5]' (Családi, vagy baráti környezetben, van olyan gyermek, akinek vásárolt már lábbelit?)

Kérem, válasszon **egy**et az alábbiak közül:

- ☐ hetente
- ☐ havonta
- ☐ 3 havonta
- ☐ félévente
- ☐ évente

[ ] Átlagosan mennyit költ egy-egy alkalommal gyermekcipőre? (Ft/cipő) *

Csak akkor válaszoljon erre a kérdésre, ha az alábbi feltételek teljesülnek:

A válasz 'Igen' at question '5 [k5]' (Családi, vagy baráti környezetben, van olyan gyermek, akinek vásárolt már lábbelit?)

Kérem, válasszon **egy**et az alábbiak közül:

- ☐ 0-1000 Ft
- ☐ 1000-3000 Ft
- ☐ 3000-5000 Ft
- ☐ 6000-8000 Ft
- ☐ 8000 Ft fölött

[ ] Van gyermekének valamilyen láb betegsége? *

Csak akkor válaszoljon erre a kérdésre, ha az alábbi feltételek teljesülnek:

A válasz 'Igen' at question '5 [k5]' (Családi, vagy baráti környezetben, van olyan gyermek, akinek vásárolt már lábbelit?)

Kérem, válasszon ki **mind**ent, ami érvényes:

- ☐ bűtyök
- ☐ sarokcsőr (a lábujj csontján létrejövő csonttüske)
- ☐ lábközépcsont fájdalom/ Metatarsalgia (a földdel érintkező talp okozta lábfejfájdalom)

☐ bokasüllyedés

☐ lúdtalp

☐ Egyéb:

[] Ön melyiket választaná: a) Fekete, tépőzáras csizma, b) Piros, fűzős csizma ?*

Kérem, válasszon **egy**et az alábbiak közül:

☐ a)

☐ b)

[] Ön melyiket választaná: a) Rózsaszín, gombokkal díszített divatos lányka félcipő, b) Rózsaszín, többpántos lányka félcipő? *

Kérem, válasszon **egy**et az alábbiak közül:

☐ a)

☐ b)

[ ] Ön melyiket választaná: a) Fekete, lányka alkalmai cipő, b) Fehér, lányka alkalmi cipő ? *

Kérem, válasszon **egy**et az alábbiak közül:

☐ a)

☐ b)

[ ] Ön melyiket választaná: a) Lila, fehér, és rózsaszín pántos szandál, b) Fehér, tépőzáras szandál ? *

Kérem, válasszon **egy**et az alábbiak közül:

☐ a)

☐ b)

Kedves Kitöltő!

A kérdőív végéhez ért, köszönöm, hogy rám szánta az ideje egy részét, és segített kutatásomban.